EVE ENSLER

mOnoLoguRile VAGINULUI

EDITURA AMALTEA

Colectivul EDITURII AMALTEA care a contribuit la realizarea acestei lucrări:
Cristian Cârstoiu, Simona Derla, Antoaneta Dincă, Lucian Dumitrescu,
Gabriela Fărcăşanu, Tatiana Militaru, Ana-Maria Murariu, Lidia Olaru,
M.C. Popescu-Drânda, Corneliu Rusu, George Stanca, Mihaela Stanca

tehnoredactare computerizată: AMALTEA TehnoPlus

coperta: Simona Derla, Antoaneta Dincă
traducere: Ana-Maria Murariu
redactor: Ana-Maria Murariu

editori: ***Dr. M.C. Popescu-Drânda***
Dr. Cristian Cârstoiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ENSLER, EVE
Monologurile vaginului / Eve Ensler;
trad. Ana-Maria Murariu. – Bucureşti: Amaltea, 2003
ISBN 973-9397-61-1

1. Murariu, Ana-Maria (trad.)

821.111-2=135.1

THE VAGINA MONOLOGUES / Eve Ensler
© 1998, 2001 by Eve Ensler

MONOLOGURILE VAGINULUI / Eve Ensler
ISBN 973-9397-61-1
© 2003 – Editura Amaltea
adresa: CP 9-8 Bucureşti
internet: www.amaltea.ro / **email:** office@amaltea.ro

Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate EDITURII AMALTEA.
Nici o parte a acestui volum nu poate fi reprodusă, în nici o formă, fără permisiunea scrisă a EDITURII AMALTEA.

MONOLOGURILE VAGINULUI

Eve Ensler

EDITURA AMALTEA

Lui Ariel, cea care îmi dezmiardă vaginul

şi îmi tulbură inima

CUVÂNT ÎNAINTE

de Gloria Steinem

Eu aparţin generaţiei „acolo jos." Vreau să spun că acestea erau cuvintele – evitate cu sfinţenie sau şoptite în cazul în care erau pronunţate – pe care partea feminină a familiei mele le folosea pentru a face referire la organele genitale feminine – interne sau externe.

Nu, cuvinte precum *vagin, labii, vulvă* sau *clitoris* nu le erau deloc străine femeilor din familie. Din contră, se pregătiseră pentru a deveni profesoare şi aveau astfel mai mult acces la informaţie decât restul lumii.

Nu erau nici încuiate – sau „încorsetate", cum ar fi spus ele. Una dintre bunicile mele storcea bani de la biserica

protestantă – deosebit de strictă – pe care o frecventa, scriindu-i preotului predicile – din care ea însăşi nu credea o iotă – şi apoi îşi mărea câştigul pariindu-l la cursele de cai. Cealaltă activase ca militantă pentru dreptul femeilor la vot şi chiar candidase în alegeri, spre neliniştea maximă a comunităţii evreieşti din care făcea parte. În ceea ce o priveşte pe mama, fusese un pionier în ale jurnalismului cu mulţi ani înainte de a mă naşte eu şi se mândrea peste măsură cu faptul că reuşise să-şi crească cele două fete într-o manieră mai libertină decât cea de care beneficiase ea însăşi. Nu îmi amintesc să fi folosit vreodată acele cuvinte argotice care să întineze sau să necinstească trupul femeiesc şi îi sunt recunoscătoare pentru asta. După cum veţi vedea în paginile ce vor urma, multe fiice au crescut ducând în spate o povară mult mai epuizantă.

Cu toate acestea, nu am auzit nici cuvinte cât de cât precise, şi cu atât mai puţin respirând vreun iz de mândrie feminină. De exemplu, urechile nu mi-au auzit niciodată cuvântul *clitoris*. Au trecut ani buni până să aflu că femeile posedau singurul organ din corpul uman care să nu aibă altă treabă decât să trăiască şi să guste plăcerea. (Vă daţi seama câte am auzi despre el dacă acest organ ar fi în posesia unică a sexului masculin şi în ce fel ar fi invocat drept scuză?) Aşa încât, fie că învăţam să vorbesc, să pronunţ pe litere, să îmi îngrijesc corpul, mi se spunea numele fiecăreia

dintre părţile lui minunate – cu o singură excepţie: zona tabu. Acest lucru m-a aruncat dezarmată în lumea cuvintelor ruşinoase şi a glumelor fără perdea din curtea şcolii. Şi mai apoi, într-o lume în care domnea convingerea potrivit căreia bărbaţii – fie ei amanţi sau doctori – ştiau mai multe despre corpul nostru, al femeilor, decât noi înşine.

M-am înfruptat mai întâi din spiritul auto-cunoaşterii şi al libertăţii pe care îl veţi regăsi în aceste pagini în anii pe care i-am petrecut în India, după colegiu. În templele şi altarele hinduse am văzut lingamul, un simbol abstract al organului masculin, dar – pentru prima dată – şi yoni, simbolul genital feminin: în formă de floare, de triunghi sau de oval cu ambele capete ascuţite. Mi s-a explicat faptul că acest simbol fusese adorat, cu mii de ani înainte, ca fiind mult mai puternic decât corespondentul lui masculin, o credinţă care apoi s-a menţinut în tantrism, a cărui doctrină centrală statuează că omul este incapabil să obţină împlinirea spirituală pe altă cale decât cea a uniunii emoţionale şi sexuale cu energia spirituală superioară a femeii. Această credinţă a fost atât de profundă şi de cuprinzătoare, încât chiar unele dintre religiile monoteiste care renegau femeia au înglobat-o în tradiţiile lor, deşi asemenea credinţe au fost (şi încă mai sunt) marginalizate sau respinse cu vehemenţă de liderii religioşi influenţi.

De exemplu, creştinii gnostici venerau un Sfânt Duh feminin şi o considerau pe Maria Magdalena a fi cel mai înţelept discipol al lui Iisus; budismul tantric încă mai propovăduieşte faptul că spiritul budic este localizat în vulvă; misticii sufismului islamic consideră că *fana* sau extazul poate fi atins numai prin Fravashi, spiritul feminin; Shekina din misticismul iudaic este o versiune a lui Shakti, sufletul feminin al lui Dumnezeu; şi chiar biserica catolică manifestă forme de veneraţie a Mariei care se concentrează mai mult asupra Fecioarei decât asupra Fiului. În multe ţări din Asia, Africa şi din alte părţi ale lumii, unde zeii sunt concepuţi atât sub formă masculină cât şi feminină, se regăsesc pe altare imagini ale Smaraldului din Lotus sau alte reprezentări ale lingamului-din-yoni. În India, zeiţele hinduse Durga şi Kali sunt întrupări ale puterilor yoni ale naşterii şi morţii, creaţiei şi distrugerii.

Cu toate acestea, la întoarcerea mea acasă, India şi venerarea lui yoni păreau la mii de mile distanţă de atitudinile americane legate de trupul femeii. Chiar şi revoluţia sexuală din deceniul '60 nu a avut drept rezultat decât disponibilitatea sexuală a mai multor femei faţă de mai mulţi bărbaţi. Ceea ce fusese un „nu" hotărât în anii '50, se metamorfozase într-un permanent „da", fremătând de nerăbdare. Abia mişcarea feministă a deceniului '70 a oferit alternative la orice: de la religiile patriarhale la Freud

(distanţa dintre A şi B), de la standardul dual al comportamentului sexual la standardul unidimensional al controlului patriarhal/politic/religios asupra corpului feminin drept mijloc de reproducere.

Acei ani timpurii ai iniţierii au fost reprezentaţi pentru mine de amintiri precum plimbarea prin casa lui Judy Chicago, *Woman House* din Los Angeles, în care fiecare cameră fusese concepută de o altă femeie şi unde am descoperit – pentru întâia dată în propria-mi cultură – simbolismul feminin. (De exemplu, forma pe care noi o definim drept inimă – a cărei simetrie seamănă cu vulva mult mai mult decât asimetria organului cu care îşi împarte numele – este probabil un simbol genital feminin în stare reziduală. Secolele de dominare masculină l-au minimalizat de la putere la romantism.) Sau de întâlnirea pe care am avut-o într-o cafenea new-york-eză cu Betty Dodson (veţi face cunoştinţă cu ea în paginile acestei cărţi), încercând să par stăpână pe mine în timp ce acei care trăgeau cu urechea erau revoltaţi de explicaţiile ei referitoare la forţa eliberatoare pe care o reprezenta masturbarea. Sau când, trecând pe la magazinul *Ms.* am citit, printre alte înscrisuri de pe tabela de afişaj care îţi provocau râsul, pe următorul: ESTE ORA 10 SEARA – ŞTII PE UNDE ÎŢI RĂTĂCEŞTE CLITORISUL? Pe când feministele imprimau inscripţia CUNT POWER! (n.tr.: *cunt* este un termen de

argou folosit pentru a desemna vulva sau vaginul, căpătând deseori semnificaţii vulgare; *power* – putere, forţă) pe insigne şi tricouri drept o modalitate de a reînvia valoarea răpită cuvântului, îmi dădeam seama că o forţă imemorială îşi reintra în drepturi. La urma urmelor, cuvântul indo-european *cunt* îşi are originea în numirea zeiţei Kali drept Kunda ori Cunti, şi împărtăşeşte aceleaşi rădăcini cu *kin* (n.tr: engl., neam) şi *country* (n.tr: engl., ţară).

Aceste ultime trei decenii de feminism au fost de asemenea marcate de o furie nelimitată, întrucât a început să capete glas adevărul despre violenţa îndreptată împotriva trupului feminin: fie că lua forma violului, a abuzului sexual din copilărie, a violenţei împotriva lesbienelor, a abuzului fizic suferit de femei, a hărţuirii sexuale, a terorismului îndreptat împotriva libertăţii de reproducere sau a crimei internaţionale reprezentate de mutilarea organului sexual feminin. Sănătăţii mentale a femeilor i-au sărit în ajutor aceste experienţe tăinuite – prin numirea şi scoaterea lor din anonimat – şi prin canalizarea furiei într-o acţiune pozitivă: încercarea de a reduce şi vindeca violenţa. *Monologurile vaginului* – piesa şi această carte – sunt consecinţa valului de creativitate care a rezultat din energia căreia i-a dat naştere mărturisirea acestor adevăruri.

Când m-am dus pentru prima oară pentru a o vedea pe Eve Ensler dând grai, pe scenă, istorisirilor personale

din aceste pagini – adunate de pe urma a mai mult de două sute de interviuri şi apoi metamorfozate în poezie pentru sala de teatru – mi-a trecut prin cap: *Îmi este deja cunoscută povestea asta: e călătoria mărturisirii adevărului, pe care noi o tot continuăm de trei decenii încoace.* Şi am avut dreptate. Femeile i-au încredinţat cele mai intime experienţe, de la actul sexual la a da naştere, de la războiul nedeclarat împotriva femeilor până la noua libertate, aceea a relaţiilor de iubire dintre femei. Fiecare pagină este invadată de puterea de a spune ceea ce nu poate fi spus – ca şi povestea din culise a cărţii însăşi. Un editor a plătit cartea în avans, iar apoi, când s-a gândit mai bine, a renunţat până şi la banii pe care îi dăduse deja lui Eve numai că aceasta să îşi ia cartea şi cuvintele începând cu *v* şi să le ducă în altă parte. (Mulţumim editurii Villard pentru că nu s-a dat în lături de la a tipări toate cuvintele femeilor – chiar şi în titlu.)

Dar valoarea *Monologurilor vaginului* străbate dincolo de purificarea unui trecut impregnat de atitudini negative. Oferă o modalitate personală, cu adânci rădăcini în trup, de a păşi spre viitor. Cred că cititorii – bărbaţi sau femei – vor renaşte din paginile acestei cărţi nu doar mai îmbogăţiţi cu un sentiment de libertate interioară – dar şi faţă de ceilalţi –, însă posedând şi alternative la dualismul depăşit, patriarhal, feminin/masculin, minte/trup şi sexual/spiritual – înrădăcinat în împărţirea eurilor noastre fizice în

„latura despre care vorbim" şi „latura despre care nu vorbim".

Dacă prezenta carte care include un *vagin* în titlu pare încă foarte departe de aceste probleme de filozofie şi politică, vă mai împărtăşesc una dintre ultimele descoperiri pe care le-am făcut.

În anii 1970, pe când făceam cercetare în Biblioteca Congresului, am descoperit o istorie obscură a arhitecturii care afirma un anume lucru ca şi cum ar fi fost la mintea cocoşului: planul tradiţional al majorităţii lăcaşurilor de cult imită trupul femeiesc. Astfel, se disting o intrare la exterior şi una la interior, labia majora şi labia minora; un culoar vaginal central înspre altar; două structuri ovariene curbate de fiecare parte; şi apoi, centrul sacru, altarul sau uterul, locul unde au loc miracolele – unde masculii fecundează.

Deşi această comparaţie îmi era necunoscută până atunci, m-a lovit ca un pietroi rostogolindu-se într-o fântână. *Bineînţeles,* mi-am spus. *Ceremonialul central al religiilor patriarhale este unul în care bărbaţii preiau puterea yoni a creaţiei dând, simbolic, naştere. Nu e de mirare că liderii religioşi de sex masculin au spus că oamenii se nasc în păcat – pentru că am fost zămisliţi din fiinţe de sex feminin. Numai supunându-ne regulilor patriarhatului putem renaşte prin intermediul bărbaţilor. Nu e de mirare că preoţii şi pastorii în fuste ne stropesc cu un surogat de lichid amniotic, ne dau nume şi ne promit renaşterea în viaţă veşnică. Nu e de mirare că femeilor nu li se permite intrarea în ordinul preoţesc, la fel cum nu li se permite controlul propriilor puteri de reproducere. Simbolic sau real, totul este menit a controla puterea care rezidă în corpul feminin.*

De atunci, nu am mai simţit aceeaşi alienare pe care o trăiam la intrarea într-o structură religioasă patriarhală. De atunci, păşesc pe coridorul vaginal, plănuind să reiau în stăpânire altarul cu preoţi – femei şi bărbaţi – care nu vor condamna sexualitatea feminină pentru a universaliza miturile exclusiv masculine ale creaţiei, pentru a multiplica simbolurile şi cuvintele spirituale şi pentru a reda tuturor fiinţelor vii spiritul lui Dumnezeu.

Dacă a uzurpa cinci mii de ani de patriarhat pare un ordin mult prea pompos, concentraţi-vă asupra celebrării fiecărui pas pe care îl faceţi pe drumul spre atingerea respectului de sine.

M-am gândit la asta pe când vedeam fetiţe desenând inimioare în carneţelele lor şi m-am întrebat: *Oare sunt atrase iremediabil de această formă primordială pentru că seamănă atât de mult cu propriile corpuri?* M-am gândit din nou la asta pe când ascultam un grup de aproape douăzeci de fete între 9 şi 16 ani care se decideau să inventeze un cuvânt care să le cuprindă pe toate: vagin,

labii, clitoris. După multe dezbateri, „ghem de puteri" rămase favoritul lor. Cel mai important lucru era că discuţia era împănată cu râsete şi vociferări. Mi-a trecut atunci prin minte: *Ce drum lung şi binecuvântat a fost parcurs, pornind de la un „acolo jos" de-abia şoptit.*

Ce n-aş da ca femeile din familia mea – străbunicile, bunicile mele – să fi ştiut că trupurile lor erau sacre. Cu ajutorul vocilor ireverenţioase şi a cuvintelor sincere – asemănătoare celor din această carte – sper ca bunicile, mamele şi fiicele viitorului să îşi vindece sufletele şi să îndrepte anii ce trebuie să vină.

CUPRINS

Cuvânt înainte de Gloria Steinem 7

Introducere 19

Monologurile vaginului 31

Ziua V 151

Mulţumiri 165

Despre autor 175

INTRODUCERE

Nu ştiu cu siguranţă de ce sunt cea aleasă. De exemplu, nu visam în copilărie să fiu numită „doamna cu vaginul" (aşa cum se mai strigă după mine, eventual în gura mare, într-un magazin de pantofi supraaglomerat). Nu mi-am imaginat vreodată că voi vorbi despre vagine în oraşe precum Atena, capitala Greciei, că voi incanta cuvântul *vagin* laolaltă cu alte patru sute de femei dezlănţuite în Baltimore sau că voi avea treizeci şi două de orgasme publice pe noapte. Toate acestea nu făceau parte din planurile mele. De aceea, pot afirma că nu prea sunt responsabilă pentru *Monologurile vaginului*. Pur şi simplu s-au înstăpânit asupra mea.

Acum îmi dau seama de ce am fost candidata favorită. Eram dramaturg. Scrisesem de-a lungul anilor piese de teatru bazate pe interviuri cu oameni reali. Eram o feministă. Tatăl meu abuzase de mine, atât sexual cât şi fizic. Manifestam tendinţe exhibiţioniste. Îmi formasem o reputaţie în a-i scandaliza pe ceilalţi şi îmi doream din adâncul inimii să găsesc calea de întoarcere în propriul vagin.

Nu-mi amintesc cu exactitate cum a început: o conversaţie cu o femeie mai în vârstă în legătură cu vaginul ei; modul dispreţuitor în care făcea referire la organele ei genitale m-a şocat şi m-a făcut să mă gândesc la felul în care celelalte femei se raportau la vaginul lor. Îmi amintesc faptul că mi-am întrebat prietenele şi că m-au uimit: erau nu numai dornice să vorbească despre acest subiect, dar şi foarte deschise. Una dintre ele mi-a spus chiar că dacă vaginul ei şi-ar putea alege o vestimentaţie, ar fi cu siguranţă o beretă. Cred că trecea printr-o etapă *franţuzească*.

Dar – cu siguranţă – nu-mi amintesc nimic despre felul în care am scris piesa. Pe scurt, am fost folosită de către Reginele Vaginului. N-am conceput un plan de bătaie şi nici nu mi-am construit-o în mod conştient. De fapt, întreg demersul a fost personal. Intervievam femeile despre vaginele lor în timp ce scriam piesa „în sine". Partenera

mea de viaţă, Ariel Orr Jordan (care, sunt convinsă acum, era în mod misterios – pe statul de plată al Reginelor Vaginului), a fost cea care m-a determinat să iau totul în serios, să concep piesa şi să urzesc un plan. Chiar şi în acel moment, într-o anumită măsură, *Monologurile vaginului* nu m-au interesat personal în mod direct.

Apar pe scenă. Fac fitness ca să mă menţin în formă. Beau multe mocha frapuccino. Încerc să nu stau nimănui în cale. Iată câteva dintre mistere:

Nu am fost niciodată o actriţă. Nu mi-am dat seama că eu chiar joc *Monologurile vaginului* decât abia după trei ani. Înainte de acest moment, mă simţeam ca şi cum relatam povestiri foarte intime care îmi fuseseră împărtăşite cu foarte multă generozitate. Mă simţeam un protector – bizar şi încrâncenat – al acestor femei şi al povestirilor lor. Nu făceam o mişcare până nu spuneam totul. Trebuia să rămân aşezată într-un scaun cu spătarul înalt, şi să îmi sprijin pe altceva picioarele. Era ca şi cum în fiecare seară urcam la bordul unei navete spaţiale. Trebuia să vorbesc la microfon, chiar şi în locurile în care aş fi fost cu uşurinţă auzită şi fără el. Microfonul funcţiona uneori pe post de volan, alteori pe post de pedală de acceleraţie.

În primii ani simţeam nevoia să port ciorapi şi pantofi băieţeşti, greoi, ca să joc piesa. Mai târziu, când regizorul

meu, Joe Mantello, m-a determinat să renunţ la pantofi, nu puteam să evoluez decât desculţă.

De asemenea, simţeam nevoia să păstrez cu mine între cinci şi opt cartonaşe pe parcursul spectacolului, deşi ştiam textul pe de rost. Cartonaşele acelea îmi asigurau, acolo, alături de mine prezenţa femeilor cu care discutaserăm. Şi aveam mare nevoie de ele.

Povestirile cu vagine au fost cele care m-au ales, ca şi oamenii care au vrut să producă piesa şi să o aducă în oraşul lor. Orice încercare de a scrie un monolog care să se înscrie în moda „corectitudinii politice", îmi este sortită eşecului. Veţi remarca absenţa monologurilor despre menopauză sau femei transsexuale. M-am străduit. *Monologurile vaginului* vorbesc despre atracţie, nu despre promovare.

Multe dintre întâmplările din viaţa *Monologurilor vaginului* par de-a dreptul suprarealiste şi, în acelaşi timp, complet logice. Iată exemple:

Titluri din ziare:

FATA ASTA CHIAR LUNECĂ ACOLO JOS (Marlo Thomas în *Monologurile vaginului*)

NEVASTA PRIMARULUI VORBEŞTE VULGAR (Decizia Donnei Hannover de a apărea în *Monologurile vaginului*)

Eşarfe roşii pe prima pagină a şase ziare londoneze a doua zi după Ziua V la Old Vic – standurile de ziare din Albion arată ca o mare de vagine.

La televizor:

Kathie Lee Gifford intonează împreună cu Kalista Flockhart şi cu publicul din studio cuvântul *vagin*, la emisiunea *Live with Regis and Kathie Lee*.

David Letterman încearcă să pronunţe cuvântul *vagin*, dar nu reuşeşte.

Barbara Walters mărturiseşte în *The View* că s-a simţit stânjenită de *Monologurile vaginului* şi că, după părerea ei, totul este exagerat. Mai târziu, va retrage aceste afirmaţii.

CNN dedică zece minute *Monologurilor vaginului*, reuşind să nu pronunţe niciodată cuvântul.

Părinţii lui Dharma şi Greg cumpără bilete la *Monologurile vaginului* într-unul dintre episoade.

Întâmplări din viaţa *Monologurilor vaginului*:

Glenn Close a reuşit să ridice în picioare 2500 de oameni pentru a cânta cuvântul *vagin*.

Lui Tovah Feldmanstern i se refuză dreptul de a regiza *Monologurile vaginului* la liceul ei de fete, aşa că îl va regiza pe propria răspundere.

O femeie rabin îmi trimite un hamantasch şi îmi descrie semnificaţiile lui legate de vagin.

S-a înfiinţat un Atelier de discuţii despre vagin la Universitatea Wesleyan.

O femeie îşi aduce uterul la teatru ca să mă semnez pe el.

În Atlanta, Georgia, un tânăr prepară şi îmi serveşte la masa la care participau şi părinţii lui o vagino-salată. Mugurii de fasole sunt păr pubian.

Roseanne interpretează *A ce îţi miroase vaginul?,* îmbrăcată în lenjerie intimă, în faţa a 2000 de oameni. Improvizează propriile replici: „A ce îţi miroase vaginul?" RĂSPUNS: „A faţa soţului meu."

Alanis Morissette şi Audra McDonald cântă despre vagin.

Şi femei şi bărbaţi leşină în timpul spectacolului. Deseori. Şi întotdeauna în acelaşi moment al reprezentaţiei.

Oamenii aduc şi trimit diverse obiecte – închinate vaginului: sculpturi în formă de vagin executate manual, acadele-clitoris, vagino-păpuşi, veioze în formă de vulvă, artefacte în formă de con.

La Londra, de Ziua V, se aduce un tort imens în formă de vagin – dar nimeni nu-l poate tăia. Sute de petrecăreţi sofisticaţi înfulecă vagino-prăjitura mov cu mâna. Restul este vândut la licitaţie şi Thandie Newton îl achiziţionează pentru 200 de lire.

Monologurile vaginului se publică în peste 20 de ţări, inclusiv China şi Turcia.

Ziua V se confruntă cu imposibilitatea de a strânge bani de la corporaţii. Chiar şi companiile care vând produse specifice refuză să se asocieze cuvântului.

Femeile vor bilete la *Monologuri*; bărbaţii vor bilete la *Cronicile vaginului.* Vânzătorul punk de la casă le spune femeilor că dacă nu pot pronunţa cuvântul nu au ce căuta acolo.

O tânără care lucrează într-o corporaţie se năpusteşte în cabina mea ca să-mi spună că nu e frigidă. E o minciună.

Două israeliene în vârstă îmi invadează cabina din Ierusalim şi mă îmbrăţişează. Nici măcar nu îşi dau seama că sunt goală.

Un bărbat de 70 de ani intră în cabină – ca în transă – după unul dintre spectacole ca să îmi spună că „– în sfârşit – i-a picat fisa". Două luni mai târziu o aduce şi pe prietena lui, pentru a-mi mulţumi.

Moaşele intră şi ele pe nepusă masă în cabina mea ca să îmi mulţumească pentru că, în cele din urmă, cineva pune în valoare secreţiile corporale.

Un travestit joacă *Monologurile vaginului* la închiderea stagiunii.

Minunile, întâmplările şi viziunile vaginului. Continuă. Cea mai mare minune, însă, născută din *Monologuri* este Ziua V – o energie, o mişcare, un catalizator, ziua care are drept scop să pună capăt violenţei împotriva femeilor.

Sute de femei din fiecare oraş şi din fiecare ţară în care am avut reprezentaţii cu *Monologurile vaginului* m-au aşteptat după căderea cortinei pentru a-mi povesti despre vieţile lor. Piesa le dezlănţuise amintirile, durerea şi dorinţa. Seară de seară auzeam aceleaşi scenarii: femei care fuseseră violate în copilărie, în adolescenţă, în studenţie sau la maturitate; femei care în sfârşit reuşiseră să pună punct coşmarului bătăii soră cu moartea pe care o încasau de la soţii lor; femei de care se profitase sexual, înainte de a fi măcar conştiente ce este sexul, de către taţii vitregi, de către fraţi, veri, unchi, mame şi taţi. Nu mă mai simţeam întreagă la minte: ca şi cum s-ar fi deschis o uşă către o lume ascunsă, dar ale cărei taine nu trebuia să le ştiu, pentru că era periculos pentru siguranţa mea.

Treptat, mi-am dat seama că nimic nu era mai important decât a opri violenţa împotriva femeilor – că profanarea femeii indica eşecul fiinţei umane de a onora şi proteja viaţa; că acest eşec, neîndreptat la timp, ne-ar fi provocat tuturor sfârşitul. Nu cred că exagerez undeva. Când violezi, loveşti, mutilezi, desfigurezi, arzi, îngropi sau terorizezi o femeie, distrugi energia dătătoare de viaţă esenţială a planetei. Forţezi şi reduci ceea ce e menit a fi deschis, încrezător, hrănitor, creativ şi plin de viaţă la o formă strâmbă, stearpă şi ştirbă.

În 1997, m-am întâlnit cu un grup de activiste, majoritatea dintr-un grup numit Feminist.com, şi am declanşat Ziua V. Ca şi în cazul celorlalte întâmplări misterioase din existenţa *Monologurilor*, noi apărem, facem munca de bază, ne menţinem în formă, iar Reginele Vaginului desăvârşesc restul. Pe 14 februarie 1998, de Sf. Valentin, s-a născut Ziua V. Douăzeci şi cinci de mii de oameni s-au aliniat în faţa Hammerstein Ballroom din New York cu ocazia primei noastre manifestări imorale. Whoopi Goldberg, Susan Sarandon, Glenn Close, Winona Ryder, Marisa Tomei, Shirley Knight, Lois Smith, Kathy Najimy, Calista Flockhart, Lily Tomlin, Hazelle Goodman, Margaret Cho, Hannah Ensler-Rivel, BETTY, Klezmer Women, Ulali, Phoebe Show, Gloria Steinem, Soraya Mire şi Rosie Perez s-au adunat pentru a aduce pe scenă

Monologurile vaginului: au dat naştere unui eveniment transfigurator care va strânge peste 100 000 de dolari şi au lansat mişcarea Ziua V. De atunci, asemenea reprezentaţii au mai avut loc la Old Vic, în Londra, de exemplu, unde au interpretat Cate Blanchett, Kate Winslet, Melanie Griffith, Meera Syal, Julia Sawalha, Joely Richardson, Ruby Wax, Eddi Reader, Aktie Puckrik, Dani Behr, Natasha McElhone, Sophie Dahl, Jane Lapotaire, Thandie Newton şi Gillian Anderson. În 2000, Ziua V s-a sărbătorit în Los Angeles, Santa Fe, Sarasota, Aspen şi Chicago.

În trei ani, Ziua V s-a organizat în peste trei sute de facultăţi, *Monologurile vaginului* fiind regizate şi jucate de studenţi. Toate punerile în scenă adună bani şi menţin în alertă conştiinţa grupurilor locale care se ocupă cu oprirea violenţei împotriva femeilor.

Punerile în scenă ale *Monologurilor* – altele decât cele de pe Broadway – vor strânge aproape un milion de dolari pentru Ziua V. Cele din ţară şi din lume vor susţine – de asemenea – mişcarea.

În acest moment, Fondul Zilei V sprijină grupările de peste tot din lume, acolo unde, în multe cazuri, femei îşi primejduiesc viaţa pentru a proteja alte femei şi a pune capăt violenţei îndreptate împotriva acestora. În Afganistan există Asociaţia Revoluţionară a Femeilor din Afganistan, un grup dedicat eliberării femeilor de sub groaznica opresiune talibană. Aici femeile nu au voie să muncească, să primească o educaţie, să meargă la doctor sau să părăsească domiciliul fără un însoţitor de sex masculin. Aici femeile sunt îngropate sub burqa fără vreun fel de protecţie în faţa violului sau a crimei. Fondul Zilei V ajută Asociaţia să ofere femeilor educaţie în şcoli clandestine, să adune probe împotriva execuţiilor ilegale şi să construiască o mişcare a femeilor. În Kenia, Africa, sprijinim Tasaru Ntomonok (Iniţiativa maternităţii lipsite de riscuri), parte a Mandeolo – un proiect care intenţionează să oprească practica mutilării genitale a tinerelor fete prin introducerea unui ritual al iniţierii care să nu presupună nici un fel de tăiere. De curând, le-am cumpărat o maşină de teren, care să le faciliteze transportul dintr-un sat în altul pentru a-şi continua procesul de educare şi prevenire. În Croaţia, colaborăm cu Centrul pentru Femeile Victime de Război, care – prin intermediul nostru – va deschide primul centru din fosta Iugoslavie menit a aborda criza determinată de un viol. Centrul va oferi de asemenea posibilitatea de a instrui femei din Kosovo şi Cecenia pentru a lucra cu femeile violate şi traumatizate pe parcursul războiului din ţările lor. Ziua V colaborează cu centrele de planificare familială pentru introducerea în oferta de programe deja existentă a acestora a unor strategii de prevenire şi oprire a violenţei împotriva femeilor. Iar lista poate continua.

Miracolul Zilei V, ca şi în cazul *Monologurilor vaginului*, este că s-a întâmplat deoarece trebuia să se întâmple. Poate a fost o chemare; poate o poruncă subconştientă. Capitulez în faţa Reginelor Vaginului.

Se petrece ceva. Mistic şi practic în acelaşi timp. Nu e nevoie decât să apărem, să ne facem treaba şi apoi să ştergem putina.

Pentru ca specia umană să dăinuie, este imperativ ca femeile să trăiască nestingherite şi protejate. Este o idee evidentă, dar – ca şi vaginul – are nevoie de atenţie şi dragoste pentru a putea fi pusă în valoare.

MONOLOGURILE VAGINULUI

Bag mâna în foc că sunteţi îngrijoraţi. Şi eu am fost. De aceea am început să scriu piesa asta. Eram îngrijorată pentru vagine. Din pricina a ceea ce concepem referitor la ele, dar – mai ales – din pricina a ceea ce nu concepem. Eram îngrijorată pentru propriu-mi vagin. Aveam nevoie de alte vagine – de o comunitate, de o cultură, de un context de vagine. Le înconjoară atâta taină şi întunecime – ca şi cum ar fi Triunghiul Bermudelor. Nimeni nu poate povesti despre ce se petrece acolo.

Mai întâi, nu e deloc uşor să îţi găseşti vaginul. Unor femei le ia săptămâni, luni, uneori ani până se uită la el.

Am vorbit cu o foarte influentă femeie de afaceri. Mi-a spus că era prea ocupată, că nu avea timp. Să te uiţi la propriul vagin – spuse ea – e muncă de o zi întreagă. Trebuie să te aşezi pe spate în faţa unei oglinzi, preferabil de mărime mare şi pe care nu trebuie să o ţii tu. Trebuie să te aşezi în poziţia perfectă, să îţi asiguri o lumină ireproşabilă, care apoi este afectată – nu ştiu cum – de oglindă şi de unghiul în care stai. Te zvârcoleşti. Îţi arcuieşti gâtul în sus, dar începe să te doară rău spatele. Şi eşti deja stoarsă de puteri. A spus că nu avea timp pentru asta. Era ocupată.

Aşa că am decis să vorbesc cu femeile despre vagine, să întocmesc un soi de interviuri ale vaginului, care apoi au devenit monologuri. Am vorbit cu peste două sute de femei. În vârstă, tinere, măritate, nemăritate, lesbiene, actriţe, profesoare universitare, corporatiste, prostituate, afro-americane, native americane, albe, evreice. La început, respingeau ideea. Erau puţin timide. Dar dacă reuşeau să îşi învingă această stare, nu le mai puteai opri. De fapt, femeile nutresc o dorinţă secretă de a vorbi despre vaginul lor. Se umplu de energie, mai ales pentru că nimeni nu le-a mai întrebat înainte.

Să începem cu cuvântul *vagin*. Aduce a nume de infecţie în cel mai bun caz, sau poate a denumire de instrument medical: „Repede, soră, adu-mi vaginul". *Vagin. Vagin.* Nu contează de câte ori îl rosteşti, nu e un cuvânt

pe care să îţi doreşti să îl rosteşti. Este de-a dreptul ridicol, un cuvânt fără pic de senzualitate. Dacă îl foloseşti în timp ce faci sex, încercând să fii cât mai cuminte – Dragul meu, ai putea să îmi mângâi vaginul? – poţi să îţi iei adio.

Mă îngrijorează vaginele, cum le numim şi cum nu le numim.

În Great Neck, le spun pisicuţă. O interlocutoare mi-a destăinuit că mama îi spunea: „Nu-ţi lua chiloţei sub pijama, draga mea. Îţi sufoci pisicuţa."

În fiecare colţişor de lume i se spune altfel. Îi spunem fofoloancă, păsărică, vorb'aia, zambilică, ruşinică, veveriţă, cuptoraş, prună, turturică, pisicuţă, fofează, scorbură. Şi aşa mai departe.

Sunt îngrijorată în privinţa vaginelor.

Unele dintre monologuri sunt foarte apropiate de interviurile originale, unele sunt un melanj de interviuri, iar la altele am folosit numai sămânţa unui interviu şi m-am distrat de minune. Acest monolog e copia fidelă a celui pe care l-am auzit. Cu toate astea, subiectul lui se regăseşte în fiecare interviu şi este deseori foarte tensionat. Este vorba despre

PĂR

Nu poţi iubi un vagin dacă nu iubeşti părul. Mulţi nu iubesc părul. Primul şi unicul meu soţ îl ura. Spunea că e încâlcit şi insalubru. Mă punea să îmi rad vaginul. Rămânea despuiat, obez, ca o fetiţă. Asta îl excita. Când făceam dragoste, vaginul meu se simţea precum se simte o barbă rasă. Frecuşul îi făcea bine, dar era şi dureros. Ca şi cum ai scărpina o muşcătură de ţânţar. De parcă era în flăcări. Apăreau umflături roşii, usturânde. Apoi am refuzat să mă mai rad şi soţul meu s-a încurcat cu alta. Am apelat la terapie maritală şi acolo a mărturisit că îşi făcea de cap pentru că nu îl satisfăceam din punct de vedere sexual. Nu-mi rădeam

vaginul. Terapeuta avea un accent german proeminent şi gâfâia între fraze ca să îşi exprime empatia. M-a întrebat de ce nu voiam să îmi satisfac soţul. I-am răspuns că mi se părea ciudat. Când îmi îndepărtam părul de acolo mă simţeam iar mică şi începeam să vorbesc cu o voce de copil; pielea mi se irita, şi loţiunile nu aveau nici un efect. Mi-a replicat cum că orice căsnicie e un compromis. Iar eu am întrebat-o dacă a-mi bărbieri vaginul l-ar împiedica să se mai culce cu altele. Dacă se mai confruntase cu asemenea cazuri. Mi-a trântit că întrebările diluează procesul. Trebuia să fac ceva. Era sigură că ar fi fost un bun început.

De data asta, când am ajuns acasă, el trebuia să îmi radă vaginul. Era ca o bonificaţie la terapie. Tăie de câteva ori şi sângele stropi timid cada. El nici nu observă, fin'că era foarte fericit că mă rădea. Apoi, mai târziu, pe când soţul meu se tot înfigea în mine, îl simţeam ţepos ca o mirişte, vaginul meu despuiat şi obez. Nici urmă de pufuşor.

Atunci mi-am dat seama că părul e acolo cu un scop – asemenea frunzei în jurul florii, asemenea gazonului în jurul casei. Trebuie să iubeşti părul ca să poţi iubi un vagin. Nu se poate pur şi simplu să alegi chestiile care îţi plac. A, să nu uit, soţul meu a continuat să îşi facă de cap.

Pe toate femeile cu care am discutat le-am întrebat acelaşi lucru şi am ales apoi răspunsurile care mi-au plăcut cel mai mult. Deşi, mărturisesc, nu a existat vreunul care să nu-mi placă. Le-am întrebat:

Dacă s-ar îmbrăca, ce haine ar alege vaginul tău?

O beretă.
O haină de piele.
Ciorapi de mătase.
Nutrie.
Un şarpe boa roz.
Un frac.
Blugi.
Ceva mulat.

Smaralde.

O rochie de seară.

Paiete.

Armani.

Un tutu.

Lenjerie intimă transparentă.

O rochie de bal din tafta.

Ceva care se poate spăla la maşină.

O mască.

Pijamale stacojii.

Angora.

Un arc roşu.

Hermină şi perle.

O pălărie imensă cu flori.

O pălărie de leopard.

Un kimono de mătase.

Ochelari.

Pantaloni de sport.

Un tatuaj.

Un echipament cu şocuri electrice care să-i îndepărteze pe nepoftiţi.

Tocuri cui.

Dantelă *şi* cizme de recrut.

Pene stacojii şi vreascuri şi scoici.

Bumbac.

Un sarafan.

Bikini.

Un impermeabil.

Dacă vaginul tău ar putea vorbi, ce ar spune, în două cuvinte?

Mai încet.

Tu eşti?

Hrăneşte-mă.

Aş vrea.

Mm, bun.

Ah, da...

Începe iar.

Nu... dincolo...

Linge-mă...
Stai acasă.
Curajoasă alegere.
Mai gândeşte-te.
Continuă, te rog.
Îmbrăţişează-mă.
Să ne jucăm.
Nu înceta.
Încă, încă.
M-ai uitat?
Hai, intră.
Nu încă.
Uau, mamă!
Da, da...
Alintă-mă.
Intri pe riscul tău.
Oo, Doamne.
Slavă Domnului.
Aici sunt.
Să mergem.
Să mergem.
Caută-mă.
Mulţumesc mult.
Bonjour.
Prea mult.

Nu renunţa.
Unde e Brian?
Aşa e mai bine.
Da, acolo. Acolo.

Am intervievat un grup de femei cu vârste cuprinse între 65 şi 75 de ani. Aceste întrevederi au fost cele mai intense, probabil pentru că majoritatea femeilor nu mai discutase despre asta mai înainte. Din nefericire, tot majoritatea nu avea o relaţie conştientă cu vaginul lor. Atunci am simţit cât de norocoasă sunt pentru că m-am născut în epoca feministă. O femeie de 72 de ani nu îşi văzuse niciodată vaginul. Se atinsese numai atunci când se spălase, dar niciodată cu vreo intenţie conştientă. Orgasmul nu îl gustase niciodată. La 72 de ani s-a înrolat într-o serie de şedinţe de terapie şi, la încurajarea

medicului, s-a închis în casă de una singură, a aprins câteva lumânări, s-a cufundat în apă, a pus nişte muzică relaxantă şi şi-a explorat vaginul. A afirmat că a avut nevoie de peste o oră, pentru că fiinţa îi era mâncată de artrită, dar a mărturisit că a plâns când, în cele din urmă, şi-a descoperit clitorisul. Acest monolog îi este dedicat.

POTOPUL

[accent evreiesc din Queens]

Acolo jos? N-am mai trecut pe-acolo din 1953. Nu, nu e vina lui Eisenhower. Nu, nu, acolo e o pivniţă. E foarte umedă, mucegăioasă. Nu vrei să cobori acolo. Crede-mă. Te-ai îngreţoşa. Aerul e greu, irespirabil, îţi taie suflul. Iz de mucegai şi ciuperci pe pereţi... Şi restul. Uff! Insuportabil. Ţi se îmbibă în haine.

Nu, nu s-a petrecut nici un accident pe acolo. Nici o explozie, nici un incendiu, nimic de felul ăsta. Nimic spectaculos. Vreau să spun... ei bine, nu contează. Nu. Mai bine uită. Îmi este imposibil să îţi vorbesc despre asta. Oare de ce o fi stăruind o fată isteaţă ca tine ca să iscodească

babele despre „colojos"? Pe când eram eu tânără nu umblam cu chestii din astea. Ce? Bine, of, Doamne...

Ei bine, cunoşteam un băiat, Andy Leftkov. Era drăguţ – sau cel puţin aşa credeam eu. Şi era înalt ca mine, şi îmi plăcea de el. M-a luat cu maşina la plimbare odată...

Nu pot. Nu pot vorbi despre asta. Pur şi simplu ştii că e acolo. Ca şi pivniţa. Uneori se aud zgomote înfundate. Auzi murmurul ţevilor; se rătăcesc tot felul – animale mărunte şi alte obiecte – şi locul se inundă, iar diverşi indivizi se prezintă ca să cârpească fisurile. Altfel, porţile rămân ferecate. Uiţi de ele. Nu neg că sunt parte din casă, dar nici nu le prea arunci vreo privire şi nici nu le învredniceşti cu un strop de atenţie. E inevitabil să fie acolo pentru că fiecare casă are nevoie de o pivniţă. Altfel, dormitorul ar fi la subsol.

Of, Andy, Andy Leftkov. Da... Andy era tare chipeş. O adevărată partidă. Aşa se spunea pe vremea mea. Eram în maşina lui, un Chevrolet BelAir alb şi nou-nouţ. Îmi amintesc cum mă gândeam că picioarele mele sunt prea lungi pentru scaunul acela. Chiar am picioare lungi. Şi nu încăpeam din pricina torpedoului. Eu nu mai pridideam să îmi privesc oasele genunchilor, iar el m-a sărutat pe nepusă masă în stilul ăla, „Ia-mă repede, cum fac ăia în filme". Şi m-am excitat tare, foarte tare, încât, ei bine... de-acolo a ţâşnit un jet. Nici vorbă să-l pot controla. Cum să-ţi descriu,

era ca şi cum forţa pasiunii, râul vieţii ar fi năvălit afară din mine, invadând şi trecând de bariera chiloţeilor mei, direct pe scaunul Chevroletului BelAir nou-nouţ. Nu făcusem pe mine. Dar mirosea – sinceră să fiu, eu nu am simţit nici un miros, dar Andy a spus că mirosea precum laptele stricat şi că îi păta bancheta. Eram o „fetiţă ciudată şi puţitoare", după cum m-a caracterizat el. Am încercat să îi explic cum că sărutul lui îmi provocase această reacţie şi că, în general, nu mi se întâmpla o asemenea minunăţie. Am încercat să usuc balta cu rochiţa. Era o rochiţă nouă, de culoare deschisă şi arăta înfiorător după ce o folosisem pe post de cârpă. Andy m-a condus acasă fără să sufle o vorbă tot drumul şi, după ce el a închis portiera, am închis şi eu prăvălia. Am ferecat totul. N-am mai deschis pentru afaceri. Am mai ieşit cu câţiva bărbaţi după aceea, dar ideea potopului mă isteriza. N-am mai păşit pe acolo.

Pe vremuri, visam, visam nebuneşte. Of, visuri idioate! De ce? Burt Reynolds. Nu ştiu de ce. În viaţa reală nu am avut de-a face cu el, dar în visurile mele... eram mereu împreună. Burt şi eu. Burt şi eu. Burt şi eu. Mergeam în oraş. Burt şi eu. Era un restaurant cu pretenţii, ca cele din Atlantic City, împodobit cu candelabre şi alte frumuseţi de genul ăsta, unde mişunau sute de ospătari înveşmântaţi în veste. Burt îmi dăruia un bucheţel de orhidee pe care eu mi-l agăţam de reverul hainei. Râdeam. Râdeam mult Burt

şi eu. Savuram un cocktail de creveţi. Creveţi imenşi, fabuloşi. Şi râdeam şi mai mult. Eram foarte fericiţi împreună. Apoi mă privea adânc în ochi şi mă strângea în braţe în mijlocul restaurantului – şi, pe când se pregătea să mă sărute, sala începea să se cutremure, de sub masă se avântau porumbei în zbor (n-am nici cea mai vagă idee ce or fi căutat acolo porumbeii ăia) – şi se declanşa potopul. Răbufnea din mine. Şi nu se mai oprea. Alunecau o dată cu el peştişori şi bărcuţe şi tot restaurantul se umfla de ape; iar Burt, stând până la genunchi în şuvoiul irupt din mine, mă privea dezamăgit peste măsură: o făcusem iarăşi – mai ales că îi vedea pe toţi prietenii lui, de teapa lui Dean Martin, înotând aşa cum erau, îmbrăcaţi în fracuri şi rochii de seară.

Dar nu mai am aceste visuri. Cel puţin nu de când m-au deposedat de tot ceea ce era legat de zona de acolo jos. Mi-au extirpat uterul, trompele, tot echipamentul. Doctorul chiar credea că e amuzant. Îmi spunea că dacă nu le foloseşti, dispar. De fapt, aveam cancer. Totul trebuia să dispară. Şi chiar, cine are nevoie de ele? N-am dreptate? Alt caz de supraevaluare. Eu am făcut alte lucruri. Îmi plac expoziţiile canine. Vând antichităţi.

Ce ar purta? Ce întrebare e asta? Ce ar purta? Ar purta o pancartă uriaşă: „Închis din pricina inundaţiilor."

Ce ar spune? Ţi-am explicat deja. Nu e chiar aşa simplu. Nu se aseamănă cu o persoană care poate comunica

prin cuvinte. A încetat să fie o chestiune vorbitoare cu mult timp în urmă. E un spaţiu. Un loc în care nu mai pui piciorul. E închis, ascuns sub casă. E acolo jos. Eşti fericită acum? M-ai făcut să vorbesc – mi-ai smuls cuvintele. Ai determinat o bătrână să vorbească despre locul acela. Te simţi mai bine acum? [Îşi fereşte chipul; revine.]

Ştii ceva? De fapt, eşti singura persoană căreia îi vorbesc despre asta, şi chiar mă simt puţin mai bine.

VAGINALE

Se pare că, pe parcursul unui proces de vrăjitorie, în 1593, anchetatorul (un bărbat căsătorit) a descoperit – pentru prima oară în viaţă – clitorisul; pe care l-a numit ţâţa diavolească, dovadă sigură a vinovăţiei vrăjitoarei în cauză. Era „o umflătură de carne, iţindu-se în afară cam de un centimetru şi jumătate, ca şi cum ar fi fost un sfârc", pe care temnicerul, „după prima vedere, nu a vrut să o scoată la iveală, pentru că era la capătul unui loc atât de ruşinos încât nu se cuvenea a fi văzut. În cele din urmă, nedornic să ascundă o asemenea ciudăţenie", a expus-o mai multora. Nici aceştia din urmă nu mai văzuseră o

astfel de chestiune. Prin urmare, vrăjitoarea a fost condamnată.

The Woman's Encyclopedia of Myths and Secrets

În interviurile mele, am vorbit cu mai multe femei despre menstruaţie. Rezultatul a fost o corală, un fel de cântare colectivă. Femeile se reluau una pe alta de parcă aş fi auzit răsunetul unui ecou. Am permis vocilor să sângereze din una în alta. Şi m-am abandonat în această scurgere de sânge.

AVEAM DOISPREZECE ANI. ŞI MAMA M-A PĂLMUIT.

La şapte ani, în clasa a doua, frăţiorul meu vorbea despre menstruaţie. Mi-a displăcut tonul lui batjocoritor.

M-am dus la mama:

– Mamă, ce e menstruaţia? am întrebat.

– E punctuaţie, îmi răspunse. Ceea ce plasezi la sfârşitul unei propoziţii.

Tata mi-a adus un soi de felicitare pe care scria: „Fetiţei mele, care a început să crească."

Eram înmărmurită. Mama mi-a arătat tampoanele. Pe cele folosite trebuia să le arunc în coşul de gunoi de sub chiuveta din bucătărie.

Îmi amintesc faptul că mă număram printre ultimele. Aveam treisprezece ani.

Aşteptam toate să ne vină.

Eram foarte speriată. Începusem să pun tampoanele folosite în pungi maronii pe care le ascundeam în pod.

Clasa a opta. O aud pe mama:

– Vai, ce drăguţ!

Deja la liceu: se anunţă prin nişte pete maronii înainte. Ce coincidenţă: încep să se iţească şi câteva fire de păr crescute neuniform: numai sub un braţ.

Aveam şaisprezece ani şi eram cam speriată.

Mama mi-a dat codeină. Aveam paturi suprapuse. M-am dus şi m-am întins. Mama era atât de incomodă.

Într-o seară, m-am întors acasă târziu şi m-am furişat în pat pe întuneric. Mama găsise tampoanele folosite ascunse în pungi şi mi le presărase între cearceafuri.

Aveam doisprezece ani, nu-mi dădusem jos chiloţeii. Nu mă schimbasem încă. M-am uitat pe trepte. Iată-l.

Uitându-mă în jos, am văzut sânge.

Clasa a şaptea; se pare că mama mi-a observat chiloţeii. Atunci mi-a dat un pansament igienic.

Toată numai miere, mi-a dat după aceea un tampon.

Menstruaţia prietenei mele Marcia a fost sărbătorită cu o cină festivă preparată special pentru ea.

Toate aşteptam să ajungem la menstruaţie.

Şi, dacă se putea, *imediat*.

Treisprezece ani. Încă nu exista Kotex. Trebuia să stai cu ochii pe rochie. Eram o negresă săracă. La biserică, mi se păteză rochia. De sânge. Nu se vedea, dar eu eram vinovată.

Aveam zece ani şi jumătate. Nici un fel de pregătire. O substanţă vâscoasă pe chiloţei.

Mi-a arătat numai cum să îmi fixez tamponul. A ajuns şi ea la jumătatea drumului.

Am asociat menstruaţia cu prezenţa unor fenomene inexplicabile.

Mama mi-a spus că trebuia să folosesc o cârpă. Ea era împotriva tampoanelor. Nu se putea să îţi pui ceva în cuptoraş.

Foloseam tampoane de bumbac. I-am spus mamei. Ea mi-a făcut cadou păpuşi de hârtie cu faţa lui Elizabeth Taylor.

Cincisprezece ani. Mama mi-a spus: „Mazel tov." Şi m-a lovit peste faţă. Nu ştiam dacă e de bine sau de rău.

Iar menstruaţia mea, precum aluatul înainte de a fi băgat la cuptor. Indiencele leneveau pe muşchi timp de cinci zile în această perioadă. Îmi doream să fi fost indiancă.

Aveam cincisprezece ani. Şi speram să îmi vină. Eram înaltă şi continuam să cresc.

Când le-am văzut, în sala de gimnastică, pe fetiţele albe cu tampoane, m-am gândit că erau fetiţe obraznice.

Am văzut picăturile roşii pe dalele rozalii. Şi mi-am spus: „Mda..."

Mama se bucura pentru mine.

Foloseam OB şi îmi plăcea să umblu cu degeţelele pe acolo.

La unsprezece ani, purtam pantalonaşi albi. A început să curgă sângele.

Mi s-a părut îngrozitor.

Nu sunt pregătită.

Mă durea spatele.

Mă simţeam excitată.

Doisprezece ani. Eram fericită. Prietena mea avea o plăcuţă din aceea de chemat spiritele: când am întrebat despre clipa în care urma să avem şi noi menstruaţie, m-am uitat în jos şi am văzut sânge.

M-am uitat în jos şi acolo era.

Sunt o femeie.

Îngrozită.

Nu credeam că o să vină vreodată.

Mi-am schimbat total părerea despre mine. Am devenit taciturnă şi matură. O vietnameză veritabilă: muncitoare – mută şi virtuoasă.

Nouă ani şi jumătate. Eram sigură că sângerarea îmi va fi fatală, mi-am împăturit chiloţeii şi i-am aruncat într-un colţ. Nu voiam să-mi îngrijorez părinţii.

Mama mi-a adus apă fierbinte şi vin; şi am adormit.

Eram în dormitorul apartamentului mamei mele. Aveam o colecţie de benzi desenate. O aud pe mama spunând: „Să nu ridici cutia cu benzi desenate."

Prietenele mele îmi spuneau că femeile sângerează în fiecare lună.

Mama nici nu ieşea bine din spitalul de boli nervoase că intra la loc. Nu înţelegea faptul că şi eu creşteam.

„Stimată Doamnă Carling,

Vă rog să îmi scutiţi fiica de la ora de baschet. Are prima ei menstruaţie."

În tabără, mi-au spus să nu fac baie dacă am menstruaţie. M-au şters cu antiseptic.

Oamenii speriaţi îi simţeau mirosul. Spuneau că miros a peşte.

Vomam, nu puteam mânca.

Mi se făcea foame.

Uneori e extrem de roşu.

Îmi plac picăturile care se îneacă în apa din veceu. Sunt ca vopseaua.

Alteori e maroniu şi mă deranjează.

Aveam doisprezece ani. Mama m-a lovit şi mi-a adus o cămaşă roşie de bumbac. Tata a plecat să îşi cumpere o sticlă de sangria.

Acest monolog este scris pe baza unui interviu cu o femeie care a participat la un Atelier de discuţii despre vagin.

ATELIERUL DE DISCUŢII DESPRE VAGIN

[Vag accent britanic]

Vaginul meu e o scoică, e o scoică rotundă, roz şi fragilă, ce se deschide şi se închide, se închide şi se deschide. Vaginul meu este o floare, o lalea neobişnuită: cu miez adânc şi sensibil, aromă delicată, cu petale fine, dar ferme.

Nu mi-a plăcut întotdeauna chestia asta. Am învăţat totul în atelierul de discuţii despre vagin. Am învăţat de la o femeie care conduce atelierul, o femeie care crede în vagine, care chiar le poate percepe, care le ajută pe celelalte femei să le cunoască pe ale lor văzându-le pe ale altora.

În prima şedinţă a atelierului, femeia care îl conducea ne-a cerut să desenăm „vaginul nostru unic, fabulos şi inimaginabil de frumos". Chiar aşa s-a exprimat. Voia să ştie cum arată în concepţia noastră propriul vagin, unic, fabulos şi inimaginabil de frumos. O femeie însărcinată a desenat o gură imensă urlând şi scuipând un torent de monede. O altă femeie, numai piele şi os, a desenat un fel de platou decorat cu un model tipic pentru zona Devon. Eu am desenat un punct negru imens înconjurat de liniuţe zimţate. Punctul cel negru era echivalentul unei găuri negre din spaţiu, iar liniuţele zimţate erau menite a reprezenta oamenii sau lucrurile sau pur şi simplu atomii de bază care se rătăciseră pe acolo. Imaginea pe care o avusesem întotdeauna despre vaginul meu era aceea a unui vid anatomic care absorbea la întâmplare particule şi obiecte din mediul înconjurător.

Îmi închipuiam vaginul drept o entitate independentă, care se învârtea asemenea unei stele în galaxia sa, sfârşind prin arderea propriei energii gazoase sau explodând sau divizându-se în mii de alte vagine în miniatură, toate acestea rotindu-se apoi în galaxiile lor.

Nu îmi percepusem vaginul în termeni practici sau biologici. Şi nici nu îl înţelesesem drept o parte componentă a trupului meu, ataşată de el şi localizată între picioare.

Pe parcursul atelierului, ni s-a cerut să ne privim vaginele în oglinzi. Apoi, după o examinare minuţioasă, trebuia să împărtăşim grupului ceea ce văzuserăm. Mărturisesc faptul că, până în acel moment, tot ceea ce ştiam despre propriul meu vagin era din auzite sau pură invenţie. Nu privisem niciodată problema în ochi. Nu-mi trecuse niciodată prin cap să mă uit la el. Vaginul existase pentru mine, dar undeva într-un plan abstract. Totul părea atât de ciudat şi de profan atunci când l-am iscodit în oglindă, întinse pe covoraşele noastre de un albastru strălucitor. M-am gândit atunci la sentimentele primilor astronomi, zgâindu-se spre cer cu telescoapele lor rudimentare.

La început, vaginul meu mi-a provocat nelinişte. Ca atunci când asişti pentru prima oară la tăierea burţii şi curăţarea măruntaielor unui peşte şi descoperi complexul univers sanguin sălăşluind acolo, direct sub piele. Era ca o materie brută, zvâcnind de prospeţime, de un roşu aprins. Iar ceea ce m-a surprins cel mai mult erau straturile. Strat peste strat, deschizând calea spre alte straturi.

Vaginul meu m-a lăsat fără grai. N-am putut deschide gura atunci când mi-a venit rândul să vorbesc. Rămăsesem fără cuvinte. Ajunsesem să cunosc ceea ce femeia care conducea atelierul numea „fascinaţia vaginului". Aş fi vrut să zac o veşnicie acolo pe covoraş, cu picioarele desfăcute, cercetându-mi la nesfârşit vaginul.

Era de o mie de ori mai minunat decât Marele Canion; fără vârstă şi plin de graţie. Avea inocenţa şi prospeţimea unei grădini englezeşti veritabile. Era amuzant, extrem de amuzant. Îmi provoca râsul. Se juca de-a v-aţi ascuns; se închidea şi se deschidea. Era o gură. Era dimineaţa.

Apoi, cea care conducea atelierul a întrebat câte femei prezente acolo avuseseră orgasm. Două dintre ele au ridicat timid mâna. Eu nu, deşi avusesem orgasme. Nu am făcut-o pentru că, în cazul meu, era vorba despre orgasme întâmplătoare. Fuseseră un accident. Le avusesem în vis şi mă trezisem extaziată. Apa era mediul cel mai propice, iar majoritatea le simţisem în cadă. O dată în Cape Cod. Le mai gustasem când eram pe cal, pe bicicletă, pe covorul rulant din sala de fitness. Nu am ridicat mâna tocmai deoarece avusesem orgasme. Nu ştiam cum să îmi provoc unul. Nu încercasem să îmi provoc unul. Credeam că e o chestie magică, mistică. Nu voiam să îmi bag nasul. Dacă aş fi făcut-o, m-aş fi simţit prost – calculată şi, pe undeva, vicleană. Ca un personaj de la Hollywood. Orgasme după reţetă. Surpriza şi misterul s-ar fi spulberat. Bineînţeles, problema era că trecuseră vreo doi ani de când surpriza dispăruse. Nu mai avusesem un orgasm accidental, magic, de mult timp, şi stăteam ca pe jar. De aceea participam la acel atelier.

Şi apoi a venit momentul care îmi provoca groază, dar după care tânjeam în secret. Femeia care conducea

atelierul ne-a pus să ne scoatem iarăşi oglinjoarele şi să încercăm să localizăm clitorisul. Şi iată-ne acolo, un grup de femei stând întinse pe spate pe un covoraş şi încercând să ne descoperim locus-ul, punctul, motivul existenţei şi – din senin – am început să plâng. Poate era pură stânjeneală. Poate era faptul că îmi dădeam seama că trebuia să renunţ la iluzia – acea iluzie care îmi pârjolise existenţa – că cineva sau ceva avea să mă ia în stăpânire – iluzia că ar fi apărut cineva care să-mi conducă viaţa, să-mi impună o direcţie, să-mi ofere orgasme. Mă obişnuisem să trăiesc retras, credeam în superstiţii şi magie. Descoperirea clitorisului, atelierul acela cu covoraşele lui albastre şi strălucitoare, făceau ca totul să fie real, mult prea real. Simţeam panica strecurându-se. Groaza şi înţelegerea concomitentă a faptului că evitasem să îmi localizez clitorisul o raţionalizaseră drept esenţială şi consumistă pentru că, în realitate, eram terorizată de gândul că nu *aveam* un clitoris, că făceam parte din categoria celor handicapaţi fizic, că eram una dintre acele frigide, nesimţitoare, închistate, zbârcite, înăcrite, deja acre... of, Doamne. Iată-mă întinsă, cu oglinda în mână, căutându-mi punctul, pipăind cu degetele; dar nu reuşeam să mă gândesc la altceva decât la ziua aceea în care mi-am pierdut în apele lacului inelul de aur cu smaralde. Aveam zece ani. Mă tot scufundam, îmi treceam mâinile peste pietre şi peşti şi dopuri de sticlă şi tot felul de

porcării lipicioase, dar nu dădeam de inel. Ce panică mă cuprinsese. Ştiam că mă aştepta o pedeapsă. Nu ar fi trebuit să îl port atunci când înotam.

Femeia care conducea atelierul a zărit zvârcolirea-mi nebunească, sudoarea şi gâfâiala. S-a apropiat. I-am spus: „Mi-am pierdut clitorisul. Nu mai e. Nu ar fi trebuit să îl port când înotam." Râse. Mi-a mângâiat fruntea fără grabă. Mi-a spus că, din fericire, clitorisul nu este ceva ce puteam pierde. Este eu însămi, este esenţa mea. Nu trebuia să îl *găsesc*. Trebuia să mă *identific* cu el. Să fiu clitorisul meu. Să fiu clitorisul meu. M-am lăsat pe spate şi am închis ochii. Am abandonat şi oglinda. Mă imaginam plutind deasupra mea. Apoi m-am imaginat coborând cu lentoare şi reintrând în trupul întins pe jos. Mă simţeam ca un astronaut care reintra în atmosfera Pământului. Era foarte tăcută această regăsire: tăcută şi calmă. M-am repliat şi am asolizat, am asolizat şi m-am repliat. M-am reinstalat în muşchii şi sângele şi celulele mele şi apoi am lunecat în vaginul meu. Mă simţeam foarte confortabil şi acolo mi-am găsit locul; acolo mă potriveam. Eram foarte caldă şi fremătândă şi pregătită şi tânără şi plină de viaţă. După aceea, fără să arunc o privire, fără să deschid ochii de fapt, am pus degetul pe ceea ce devenise, atât de brusc, fiinţa mea. La început am simţit o tresărire, care m-a încurajat să nu dau bir cu fugiţii. Apoi tresărirea s-a metamorfozat într-un cutremur,

într-o erupţie, toate straturile divizându-se şi subdivizându-se. Cutremurarea a explodat într-un orizont străvechi de lumină şi tăcere, care a dezvelit un univers răsunând de muzică şi culori, de inocenţă şi dorinţă, şi am simţit această uniune, chemându-mă, pe când eu mă zvârcoleam pe covoraşul meu albastru.

Vaginul meu este o scoică, o lalea şi un destin. Sosesc pe când mă pregătesc să plec. Vaginul meu, propriul meu vagin, eu.

VAGINALE

Clitorisul are o menire pură. Este unicul organ al corpului destinat în totalitate plăcerii. De fapt, clitorisul este un ghem de nervi: 8000 de terminaţii nervoase, mai exact. Vorbim despre cea mai mare concentrare de terminaţii nervoase din întregul corp, luând în considerare buricele degetelor, buzele şi limba şi despre o concentrare de două ori... de două ori... de două ori mai mare decât în penis. Cine are nevoie de un pistolaş când ai o armă automată?

Din *Woman: An Intimate Geography*, de Natalie Angier

PENTRU CĂ ÎI PLĂCEA SĂ SE UITE LA EL

Iată cum am început să îmi iubesc vaginul. Este jenant, pentru că povestea asta nu e ca la carte. Vreau să spun: ştiu că trebuia să se fi întâmplat într-o cadă în care se topesc săruri de la Marea Moartă, Enya cântând pe fundal, iar eu iubindu-mi egoul feminin. Ştiu scenariul. Vaginele sunt minunate. Ura noastră de sine este doar represiunea şi ura internalizate ale culturii patriarhale. Nu e reală. Păsărici din toată lumea uniţi-vă! Ştiu totul despre asta. Vreau să spun că dacă am fi fost educate într-o cultură în care ni s-ar fi inoculat faptul că numai coapsele plinuţe sunt frumoase, am îngrămădi în pântece nenumărate prăjiturele şi am bea

numai milkshake, am huzuri în aşternut aşteptând să ne crească frumuşel coapsele. Dar nu am crescut în această cultură. Îmi uram coapsele, ca să nu mai povestesc cât de mult îmi uram vaginul. Îl consideram îngrozitor de respingător. Eram una dintre acele femei care se uitaseră la el şi, din acel moment, îşi doriseră să n-o fi făcut. Îmi provoca greaţă. Îi compătimeam pe toţi cei care erau nevoiţi să treacă pe acolo.

Ca să pot supravieţui, am preferat să mă prefac că ascundeam altceva între picioarele mele. Cum ar fi, de exemplu, mobilă – salteluţe îmbietoare matlasate cu bumbac, canapeluţe de catifea, covoraşe din blană de leopard – sau tot felul de lucruşoare drăguţe – batistuţe de mătase, mănuşi de bucătărie căptuşite sau porţelanurile şi argintăria pentru mesele festive – sau peisaje în miniatură – lacuri limpezi cristaline şi gârle irlandeze inundate de ceţuri. Mă obişnuisem atât de mult cu aceste imagini încât uitasem de-a binelea că sunt dotată cu un vagin. De câte ori mă culcam cu un bărbat, mi-l închipuiam penetrând într-un fular cu garnitură de nurcă, într-un trandafir roşu sau un vas chinezesc.

Apoi l-am întâlnit pe Bob. Bob era cel mai obişnuit om pe care îl întâlnisem vreodată. Era înalt şi slab şi şters; purta haine kaki. Nu îi plăcea mâncarea condimentată şi nu asculta Prodigy. Lenjeria sexy îl lăsa rece. Vara stătea

la umbră. Nu vorbea despre sentimentele lui. Nu avea probleme şi nici nu îl frământa nimic, şi nici măcar nu era alcoolic. Nu era deloc amuzant, misterios sau practic. Era lipsit de răutate şi mereu disponibil. Nu era egocentric sau carismatic. Conducea încet. Nu îmi plăcea Bob în mod deosebit. Nici măcar nu l-aş fi remarcat vreodată dacă nu ar fi cules mărunţişul pe care îl scăpasem pe pardoseala magazinului de delicatese. Dar când mi-a dat înapoi toate monedele şi mâna lui a atins-o accidental pe a mea, s-a întâmplat ceva. Şi m-am culcat cu el. Atunci a avut loc minunea.

Am aflat apoi că Bob era îndrăgostit de vagine. Era un *connoisseur*. Îi plăceau la nebunie consistenţa, gustul, mirosul lor, dar mai ales, felul în care arată. Nu rezista dacă nu se uita la ele. Prima dată când am făcut dragoste, mi-a spus că trebuie neapărat să se uite la mine.

–Aici sunt, am răspuns eu.

–Nu, nu tu, replică, *la* tine.

–Aprinde lumina, am spus eu.

Temându-mă că e vreun pervers, mă treceau fiorii pe întuneric. Aprinse lumina.

Continuă:

–Gata. Sunt pregătit, pregătit să te văd.

–Aici sunt, i-am făcut din mână, aici sunt.

Apoi începu să mă dezbrace.

–Ce faci, Bob? l-am întrebat.

–Trebuie să te văd, răspunse el.

–Nu e nevoie, am spus. Dă-i înainte şi bag-o!

–Trebuie să văd cum arăţi, continuă.

–Da' sunt sigură că ai mai văzut o canapea roşie de piele până acum, am replicat.

Dar Bob a continuat. Şi nici nu dădea semne să se oprească. Simţeam nevoia să îmi golesc măruntaiele şi să mor.

–Ceea ce faci tu acum e foarte intim. Chiar nu vrei să terminăm o dată?

–Nu, îmi spuse. Este vorba de ceea ce eşti tu. Trebuie să mă uit.

Mi-am ţinut respiraţia. S-a uitat şi s-a tot uitat. A gâfâit, a zâmbit, s-a holbat, a gemut. Respira cu greutate şi se schimbase la faţă. Nu mai arăta a om obişnuit. Părea o fiară frumoasă şi hămesită.

–Eşti atât de frumoasă, spuse. Eşti elegantă şi profundă şi inocentă şi sălbatică.

–Şi zici că toate astea le-ai văzut acolo? am întrebat.

Ai fi zis că mi-a citit în palmă.

–Toate astea şi multe altele. Multe altele...

A cam studiat aproape o oră, de parcă ar fi descifrat o hartă, de parcă ar fi citit în lună, sau de parcă ar fi privit o iubită în ochi, doar că el îmi sfredelea vaginul cu privirea.

Pe lumină, îl vedeam cum mă tot admiră: era cu adevărat excitat, liniştit şi euforic, încât şi eu am devenit plină de dorinţă şi aţâţată. Începusem să mă percep aşa cum mă vedea el. Începusem să mă simt frumoasă şi apetisantă – ca un tablou de valoare sau ca o cascadă. Lui Bob nu îi era frică. Nu se îngreţoşase. Începusem să mă umflu în pene, să mă simt mândră. Începusem să îmi iubesc vaginul. Iar Bob se rătăcise acolo şi eu îl însoţeam, în vaginul meu – şi ne pierduserăm urmele.

În 1993, plimbându-mă pe o stradă din Manhattan, am trecut pe lângă un chioşc de ziare unde am zărit, pe prima pagină a ziarului Newsday, *o fotografie care m-a tulburat profund. Era o fotografie a unui grup de şase tinere care fuseseră recuperate dintr-un „lagăr de viol" din Bosnia. Chipurile lor lăsau să se întrevadă şocul şi disperarea, dar cel mai tulburător era sentimentul că ceva dulce, ceva pur fusese iremediabil distrus în viaţa fiecăreia dintre ele. Continuu să citesc. În paginile ziarului am mai găsit o fotografie a acelor femei, care se reîntorseseră de curând în braţele mamelor lor şi acum stăteau în semicerc*

într-o sală de sport pentru a fi imortalizate pe film. Era un grup mare şi nici una dintre ele, mamă ori fiică, nu găsise puterea să se uite la aparatul de fotografiat.

Am simţit atunci că trebuie să ajung acolo. Trebuia să le cunosc pe aceste femei. Graţie sprijinului unui înger, Lauren Lloyd, am petrecut în 1994 două luni în Croaţia şi Pakistan, purtând discuţii cu refugiate bosniace. Le-am intervievat şi am stat cu ele în lagăre, cafenele şi centre pentru refugiaţi. De atunci, m-am întors de două ori în Bosnia.

Când m-am întors în New York după prima călătorie, eram revoltată peste măsură. Revoltată pentru că în inima Europei anului 1993, drept consecinţă a unei tactici de război, între 20 000 şi 70 000 de femei au fost violate şi nimeni nu ridica un deget pentru a opri nenorocirea. Mintea mea nu putea să înţeleagă. O prietenă m-a întrebat de ce eram uimită. Mi-a spus că peste 500 000 de femei erau violate anual în propria noastră ţară şi – cel puţin teoretic – nu eram în război.

Acest monolog este bazat pe povestea unei singure femei. Îi mulţumesc aici pentru că m-a făcut părtaşă la ea. Îi venerez puterea şi spiritul, aşa cum venerez fiecare femeie care a supravieţuit acestor atrocităţi înspăimântătoare din fosta Iugoslavie. Acest monolog este dedicat femeilor din Bosnia.

VAGINUL MEU ERA CĂTUNUL MEU

Vaginul meu era câmpuri verzi, dulce-rozalii cu irizări lacustre, o vacă mugind soare-n asfinţit prieten drăgălaş mângâindu-mă tandru cu un pai cu mustăţi blonde.

Simt ceva între picioare. Nu ştiu ce e. Nu ştiu unde e. Nu pun mâna. Nu acum. Nu mai pun mâna. Nu mai pun mâna de atunci.

Vaginul meu era vorbăreţ, nu mai pridiea de atâta flecăreală, trăncănea întruna, întruna încerca, întruna spunea, aşa... aşa...

De când mi s-a arătat în vis că acolo, înăuntru, e cusut cu aţă groasă, pescărească, un leş de animal. Şi

duhoarea de hoit nu mai iese. Iar gâtul lui tăiat sângerează prin toate rochiile mele de vară.

Vaginul meu cânta cântece feciorelnice, cântece din tălăngile caprelor, cântecele câmpului tomnatic nemuncit, cântece vaginale, cântece vaginale calde.

De când soldaţii au înfipt în mine o puşcă lungă şi groasă. Ţeava rece, de oţel mi-a înţepenit bătăile inimii. Nu ştiu dacă or să apese pe trăgaci sau or să o tot împingă până în creierul care oricum a luat-o razna. Şase dintre ei, doctori sinistri cu feţele acoperite de măşti negre, îngrămădesc sticle, în acelaşi loc. Şi beţe şi o coadă de mătură.

Vaginul meu înota prin apele râului, ape cristaline rostogolindu-se peste pietre arse de soare, peste tot pietre de clitoris, una peste alta, strat peste strat.

De când am auzit sunetul pielii rupându-se cu scrâşneli acre, de când am rămas în palmă cu o bucată din vagin, din vaginul meu, cu o bucată de labie; iar acum labia asta s-a desprins de tot.

Vaginul meu. Un izvoraş sprinţar şi apos dintr-un cătun. Vaginul meu e satul meu natal.

De când au făcut cu rândul timp de o săptămână, puţind a fecale şi a carne afumată, şi şi-au vărsat sămânţa infectă în mine. Am devenit un râu de otravă şi puroi şi au murit şi recoltele şi peştii.

Vaginul meu – izvoraşul sprinţar şi apos din cătun.
L-au invadat. L-au trecut prin sabie şi l-au pârjolit
prin foc.
Nu mai pun mâna.
Nu-l mai vizitez.
Acum trăiesc în alt loc.
Care nu ştiu unde e.

În Statele Unite, ultima referire la o amputare a clitorisului executată pentru a curma obiceiul masturbării menţionează anul 1948 – iar pacienta a fost o fetiţă în vârstă de cinci ani.

The Woman's Encyclopedia of Myths and Secrets

VAGINALE

Între 80 şi 100 de milioane de fete şi tinere au fost victimele mutilării genitale. Anual, în ţările – majoritatea africane – unde se practică acest obicei, cam două milioane de tinere se pot aştepta ca un cuţit – ori o lamă ori un ciob de sticlă – să le cresteze clitorisul sau să îl extirpe şi să li se coase parţial sau chiar total labiile cu catgut sau gheare de animale.

Această operaţie este eufemistic numită „circumcizie". Specialistul african Nahid Toubia explică limpede: în cazul unui bărbat procedura ar varia între amputarea în mare măsură a penisului şi „îndepărtarea în totalitate a acestuia,

a ţesutului moale de la baza lui şi a unei părţi din sacul scrotal".

Consecinţele pe termen scurt includ tetanos, septicemie, hemoragii, secţionări ale uretrei, ale vezicii, ale pereţilor vaginali şi ale sfincterului anal. Printre cele pe termen lung se numără: infecţii uterine cronice, cicatrici imense care pot afecta pe viaţă mersul, apariţia de fistule, prezenţa unor dureri şi riscuri crescute la naştere, moarte prematură.

New York Times, 12 aprilie, 1996

VAGINUL MEU E FURIOS

Vaginul meu e furios. Chiar aşa. E furios din cale-afară. Vaginul meu e furios şi vrea să se exteriorizeze verbal. Vrea să demaşte toate porcăriile astea. Simte nevoia să vorbească cu tine. Vreau să spun, ştii care e problema? O armată de indivizi care născocesc tot soiul de metode ca să-mi tortureze vaginul, vaginul meu iubitor, tandru şi amărât... Îşi petrec zilele scornind instrumente demente şi idei răutăcioase care să-mi uzurpe fofoloanca. Terorişti misogini.

Toate porcăriile cu care ne tot înfundă ca să ne igienizeze – cu care ne îndoapă pentru ca el să dispară. Ei

bine, vaginul meu nu vrea să-şi ia tălpăşiţa. E furios şi nu se mişcă din loc. De exemplu, tampoanele – ce naiba mai sunt şi astea? Un dop de bumbac nenorocit pe care îl îndeşi în tine. De ce nu inventează o metodă ca să lubrifieze puţin tamponul ăsta? În clipa în care vaginul îl vede, intră în stare de şoc. Aud: „Las-o baltă." Se chirceşte. Trebuie să îţi iei vaginul pe departe, să îi descrii lucrurile, să pregăteşti calea. De aceea există preludiul. Trebuie să îmi convingi vaginul, să îl seduci, să îi câştigi încrederea. Şi nu poţi face asta cu un dop de bumbac nenorocit.

Nu mai îngrămădiţi tot felul de lucruri în mine. Nu mă mai înfundaţi şi nu mă mai curăţaţi. Vaginul meu nu trebuie curăţat. Miroase bine deja. Nu a petale de trandafir. Nu încercaţi să îl împodobiţi. Nu îi daţi crezare individului când vă spune că miroase a petale de trandafiri, când trebuie să miroase a fofo. Asta fac ei: încearcă să îl toaleteze, să îl facă să miroase a spray de baie sau a grădină. Ce de-a arome: de flori, de ploaie, de fructe de pădure. Da' eu nu vreau ca fofoloanca mea să aibă miros de ploaie. Nu vreau să fie spălată bine-bine, ca şi cum ai spăla un peşte după ce îl termini de gătit. Eu vreau să *simt* gustul peştelui. Doar de aceea l-am comandat.

Ca să nu mai vorbim despre vizitele la ginecolog. Cine le-o fi inventat? Este imposibil să nu existe o metodă de a îmbunătăţi situaţia. Ce nevoie e de rochia aia înfioră-

toare de hârtie care îţi zgârie sfârcurile şi se boţeşte scorţos când te întinzi pe spate şi te face să te simţi ca o hârtie mototolită proaspăt aruncată? Ce nevoie e de mănuşile de cauciuc? Şi să nu uităm de luminile puternice sub care devii Nancy Drew luptând împotriva gravităţii, de sprijinitoarele oţelite pentru picioare – de origine nazistă, fără îndoială –, de ciocul de raţă – rece şi urâcios – cu care te tot scurmă pe dinăuntru. Ce e cu toate astea? Vaginului meu i s-a acrit şi e furios. Începe să se pregătească pentru defensivă cu multe luni înainte. Se baricadează, nu vrea să se „relaxeze". Nu urâţi replica asta? „Relaxaţi-vă vaginul, relaxaţi-vă vaginul." Cum adică? Vaginul meu nu e idiot. Eu să mă relaxez şi tu să îmi bagi ciocu' ăla de raţă? Nici chiar aşa.

De ce nu mă pot înveşmânta ăştia în ceva drăguţ, din catifea de un purpuriu atrăgător, pentru ca apoi să mă lăfăi pe o salteluţă de bumbac moale ca o pernă de pene, de ce nu mă pot examina nişte mănuşi prietenoase, finuţe, albăstrii sau roz, şi de ce nu-mi pot atârna şi eu picioarele pe nişte pernuţe învelite în blăniţă? Încălziţi ciocul de raţă! Nu-mi forţaţi vaginul.

Dar nu, torturile nu se opresc aici: dop de bumbac nenorocit, cioc rece de raţă, lenjerie tanga. Mai rău nici că se poate. Lenjerie tanga. Cine-a mai adus-o pe lume? Se roteşte tot timpul, se priponeşte în partea din spate a vaginului, pe scurt, altă pacoste.

Vaginul ar trebui să fie liber şi lăsat în voie, nu înhămat. De aceea chiloţii-burtieră sunt atât de groaznici. Noi simţim nevoia să ne mişcăm şi să ne întindem şi să vorbim, să vorbim. Vaginele au nevoie de confort. Să facă şi aşa ceva, ceva care să le încânte. Nu, nu, nu, exclus! Ăştia urăsc din răsputeri să vadă că o femeie resimte plăcere, mai ales sexuală. Vreau să spun, confecţionaţi o pereche de chiloţei de bumbac moale cu vibrator încorporat. Femeile ar avea orgasme pretutindeni, orgasm la supermarket, orgasm la metrou: peste tot vagine extaziate, în orgasm. Dar chiar că nu ar putea îndura aşa ceva. Nu ar suporta să vadă atâtea vagine pline de energie, aţâţate, refuzând să înghită porcării.

Dacă vaginul meu ar putea vorbi despre el însuşi, aţi auzi exact acelaşi discurs pe care tocmai l-aţi ascultat; ar vorbi despre alte vagine; ar picta alte vagine.

Ar purta numai diamante Harry Winston: aşa cum auziţi, ar fi gol şi împodobit în diamante.

Vaginul meu a moşit un copil imens. Credea că urma să facă fapte mai mari decât aceasta. Dar n-a fost să fie. Acuma vrea să călătorească şi urăşte anturajul numeros. Vrea să citească, să afle multe lucruri şi să iasă mai des. Vrea să facă sex. E înnebunit după sex. Vrea să atingă profunzimi şi mai mari. E avid după profunzime. Vrea tandreţe. Vrea schimbare şi libertate şi sărutări uşoare,

lichide fierbinţi şi atingeri adânci. Vrea ciocolată. Vrea să urle. Vrea să îi treacă furia. Vrea să aibă orgasm. Vrea să îşi dorească. Vrea. Vaginul meu, al meu vagin. Asta e... vrea totul.

Pe parcursul ultimilor ani m-am implicat activ în relaţia cu femeile care nu au o casă, femei la care ne referim cu termenul de „femei fără adăpost" pentru a le putea include într-o categorie şi a scăpa de grija lor. Am făcut tot felul de lucruri împreună, iar acestea mi-au devenit prietene. Conduc cercuri de recuperare pentru femei care au fost victime ale unui viol sau incest, care sunt dependente de droguri şi alcool. Mergem împreună la film, luăm masa. Petrecem timp împreună. De-a lungul ultimilor zece ani am intervievat sute de femei şi n-am întâlnit decât două care nu suferiseră un incest pe când erau fetiţe sau nu

fuseseră violate când erau tinere. Am formulat astfel teoria potrivit căreia pentru majoritatea acestor femei „acasă" era un loc îngrozitor, de unde reuşiseră să evadeze; în plus, adăposturile unde le întâlnisem erau primele lăcaşuri unde multe dintre ele au găsit siguranţă, protecţie şi confort, în compania altor femei.

Acest monolog este povestea unei femei, aşa cum mi-a fost relatată. Am întâlnit-o acum cinci ani, într-un adăpost. Aş vrea să vă pot avertiza că este o poveste neobişnuită – brutală, paroxistică. Dar nu e. De fapt, nu e nici pe departe la fel de tulburătoare ca cele pe care le-am auzit ulterior. Bietele femei îndură violenţe de natură sexuală greu de imaginat şi care nu sunt reclamate autorităţilor. Din pricina apartenenţei la categoria socială menţionată, acestea nu au acces la nici o formă de tratament sau de recuperare. Abuzurile repetate le macină în cele din urmă respectul de sine şi le împing în ghearele drogurilor, ale prostituţiei, ale virusului HIV şi, în multe cazuri, ale morţii. Din fericire, povestirea de faţă are un alt deznodământ. Femeia aceasta a întâlnit o altă femeie în adăpost şi s-au îndrăgostit. Graţie iubirii lor, au reuşit să iasă din rândurile acestui sistem şi trăiesc fericite împreună. Pentru ele am scris acest monolog, pentru puterea lor spirituală uimitoare, pentru femeile pe care nu le vedem, dar care se zbat în durere şi au nevoie de noi.

PĂSĂRICA CEA CAPABILĂ

[Femeie de culoare, accent sudic]

Amintire: decembrie 1965; aveam cinci ani

Mama răcneşte, cu o voce ameninţătoare şi înfricoşătoare să nu mă mai scarpin la păsărică. Mă cuprinde groaza că m-am scărpinat atât de tare încât s-a ros. Nu o mai ating, nici măcar la baie. Mi-e frică să nu mă umflu de apă şi aşa, plină până în gât, să nu explodez. Îmi lipesc plasturi peste păsărică pentru a astupa gaura, dar se dezlipesc de la apă. Îmi imaginez cum ar fi să îndes acolo un căluş, un dop de cadă, ca să opresc lucrurile care vor să intre în mine. Dorm cu trei perechi de chiloţei imprimaţi cu inimioare surâzânde pe sub

pantalonii de pijama. Aş vrea să mai pun mâna, dar nu îndrăznesc.

Amintire: aveam şapte ani

Edgar Montane, care are zece ani, se supără pe mine şi mă pocneşte cu toată puterea între picioare. Mă simt de parcă mi se destramă toată fiinţa interioară. Şchiopătez până acasă. Nici nu pot să fac pipi. Mama mă întreabă ce am păţit la păsărică, şi când îi spun păţania cu Edgar, ţipă iar la mine şi mă învaţă să nu mai las vreodată pe cineva să mă atingă acolo. Încerc să îi explic: of, mamă, dar nu m-a atins, m-a pocnit.

Amintire: aveam nouă ani

Ţopăi pe pat, sus-jos, şi mă înfig cu păsărica în capătul patului. Ţip ca din gură de şarpe, iar urletele ies direct din pliscul păsăricii mele. Sunt dusă la spital; mă cos acolo jos unde s-a despicat.

Amintire: aveam zece ani

Sunt acasă la tata; la etaj, el dă o petrecere. Toată lumea bea. Mă joc singurică la subsol şi probez chiloţelul

şi sutienul de bumbac alb, nou-nouţe, pe care mi le-a făcut cadou prietena tatălui meu. Deodată, cel mai bun prieten al tatălui meu, o huidumă pe nume Alfred, se strecoară din spatele meu, îmi smulge chiloţeii nou-nouţi şi îşi înfige penisul gros, imens, în păsărica mea. Ţip. Mă zbat. Încerc să scap, dar a pătruns deja. Tatăl meu e acolo cu o puşcă în mână şi după un zgomot asurzitor şi oribil totul e împroşcat cu sânge; şi eu şi Alfred suntem mânjiţi cu îngrozitor de mult sânge. Sunt sigură că, în cele din urmă, păsărica mea se va desface de la locul ei. Alfred rămâne paralizat pe viaţă şi mama nu mă lasă să îl mai văd pe tata timp de şapte ani.

Amintire: aveam treisprezece ani

Păsărica mea e un loc malefic, un spaţiu cu durere, cu mizerie, cu lovituri, cu penetrări ilicite şi cu sânge. E scena nenorocirilor. E o zonă blestemată. Îmi imaginez că îmi trece printre picioare o autostradă şi – mamă! – ce departe fug de locul ăsta.

Amintire: aveam şaisprezece ani

Avem în cartier o tipă superbă, de douăzeci şi patru de ani, şi o admir stăruitor, mereu. Într-o zi m-a invitat în maşina ei. Mă întreabă dacă îmi place să-i sărut pe băieţi şi

eu neg: nu-mi place. Apoi îmi spune că vrea să îmi arate ceva, se apleacă spre mine şi mă sărută foarte uşor pe buze şi după aceea – vai! – îmi bagă limba în gură. Mă întreabă dacă vreau să mergem la ea acasă, după care mă sărută iarăşi şi mă îndeamnă să mă destind, să gust totul, să mă concentrez asupra limbii. Îi cere voie mamei mele să petrec noaptea la ea acasă şi mama acceptă, încântată că o asemenea femeie, frumoasă şi de succes, este interesată de mine. Sunt speriată, dar nu-mi găsesc locul de nerăbdare. Apartamentul ei este fantastic. Domneşte armonia. Totul în stilul anilor '70: mătănii, perne moi, lumini de atmosferă. M-am hotărât pe loc să devin secretară, asemenea ei, atunci când urma să cresc. Îşi toarnă o vodcă şi mă întreabă ce aş vrea să beau. Îi cer ceea ce bea ea şi îmi spune că nu crede că mamei i-ar plăcea ca eu să beau vodcă. Îi răspund că probabil nu i-ar plăcea nici să ştie că sărut femei, iar doamna cea frumoasă îmi toarnă un pahar. Apoi se schimbă într-un furou de satin ciocolatiu. E fermecătoare. Întotdeauna am crezut că lesbienele sunt urâte. Îi spun că arată minunat şi îmi întoarce complimentul. „Dar n-am pe mine decât sutien şi chiloţi albi de bumbac." Apoi mă îmbracă şi pe mine, cu mişcări lente, într-un furou de satin. E de culoarea lavandei, ca primele zile afânate ale primăverii. Alcoolul mi s-a urcat la cap şi mă simt lipsită de inhibiţii şi gata de acţiune. Pe când mă întindea fără grabă în pat, am văzut cu coada ochiului

că deasupra capului avea un tablou reprezentând o negresă despuiată cu nişte codiţe imense. Îmi vine să termin numai aşa, cât ne frecăm trupurile unul de altul. Apoi ne oferă totul, mie şi păsăricii mele, despre care consideram că e urâcioasă, şi mamă!... Sunt atât de înfierbântată, de sălbăticită. Îmi spune: „Vaginul tău, neatins de vreun bărbat, miroase atât de frumos, de proaspăt, încât mi-aş dori să rămână aşa pentru totdeauna". Îmi pierd minţile şi apoi sună telefonul: fără îndoială, e mama. Sunt sigură că ştie; ea ştie tot ce fac. Gâfâi nebuneşte şi încerc să mă port ca şi cum nu s-ar întâmpla nimic atunci când iau receptorul: „Ce-i cu tine? Ai alergat?" Şi eu răspund: „Nu, mamă, făceam fitness". Apoi îi spune secretarei apetisante să nu am de-a face cu băieţii, iar ea o asigură: „Aveţi încredere în mine, vă jur că nu e picior de băiat pe-aici". După aceea, doamna cea minunată mă învaţă totul despre păsărica mea. Mă pune să-mi dezmierd trupul în faţa ei şi mă învaţă diverse moduri de a-mi provoca plăcere. Ştie o grămadă de lucruri. Îmi spune că trebuie să ştiu să îmi asigur singură plăcerea astfel încât să nu depind de un bărbat. Dimineaţa, încep să mă îngrijorez că m-am masculinizat pentru că mă simt atât de îndrăgostită de ea. Râde, dar nu o voi mai vedea niciodată. Mi-am dat seama mai târziu că ea a fost mântuirea mea uimitoare, neaşteptată, neadaptată standardelor. Mi-a preschimbat păsărica dintr-o Cenuşăreasă zdrenţăroasă într-o prinţesă.

În timpul reprezentaţiilor pe care le-am ţinut în New York, am primit această scrisoare:

În calitate de preşedinte de onoare al Clubului Vulva, aş fi mai mult decât încântată dacă aţi accepta să deveniţi membră a acestuia.

Trebuie să ştiţi că atunci când Harriet Lerner a înfiinţat acest club – în urmă cu mai bine de douăzeci de ani – calitatea de membru era câştigată prin înţelegerea şi folosirea corectă a cuvântului *vulvă* şi prin capacitatea de a

le propovădui în rândul a cât mai mulţi oameni posibil, în particular de sex feminin.

Cu căldură,
Jane Hirschman

CLUBUL VULVA

Întotdeauna am avut obsesia de a da lucrurilor un nume. Dacă le puteam numi, îmi deveneau cunoscute. Dacă le puteam numi, le şi puteam îmblânzi. Îmi puteau deveni prietene.

De exemplu, pe când eram copilă, aveam o colecţie impresionantă de broaşte: broaşte împăiate, broaşte de porţelan, de plastic, broaşte cu bec, broaşte ţopăitoare cu baterii. Fiecare dintre ele purta un nume. Dar înainte de a le boteza, aveam nevoie de un interval de timp, pentru a le cunoaşte mai bine. Le aşezam pe pat şi mă uitam la ele la lumina zilei, le plimbam cu mine în buzunarul de la

hainã, le strângeam în mânuţele asudate. Le recunoşteam după material, miros, formă, mărime, după simţul umorului. Apoi căpătau un nume, adesea în cadrul unei ceremonii fastuoase. Le înconjuram cu celelalte surate broscuţe, le îmbrăcam în veşminte de sărbătoare, le decoram cu sclipici şi steluţe aurite, iar după ce le aşezam în faţa broscoiului-maestru-de-ceremonii, le dădeam numele.

Mai întâi, le şopteam numele râvnit la ureche. *(şoptit)* „Tu eşti Broscuţa Plăcinţica." Mă asiguram că broasca îşi accepta numele. Apoi îl rosteam cu voce tare ca să-l audă celelalte tovarăşe de orăcăială, unele dintre ele fiind în aşteptarea propriului botez. „Broscuţa Plăcinţica." Apoi, proaspătul nume era pus pe muzică şi urmau cântări. *(se inventează o melodie)* „Broscuţa Plăcinţica, Broscuţa Plăcinţica." Se şi dansa.

Aliniam broscuţele şi jucam rolul fiecăreia dintre ele, pe rând, sărind ca o broască şi orăcăind, ţinând în mână sau în braţe – în funcţie de mărime – broscuţa proaspăt botezată. Era o ceremonie epuizantă, dar vitală. Ar fi fost foarte bine dacă m-aş fi mărginit la broaşte, dar în curând am simţit nevoia de a numi toate lucrurile. Covoare, uşi, trepte, scaune. Lanterna mea se numea Ben, botezată fiind după educatorul de la grădiniţă, care era întotdeauna prezent în activitatea mea.

În cele din urmă, mi-am botezat şi componentele trupului. Mâinile – Gladys. Păreau foarte importante şi chiar de folos, ca şi Gladys. Mi-am botezat umerii Shorty – pentru că erau puternici şi puţin războinici. Sânii se numeau Betty. Nu erau chiar Veronica, dar nu erau nici urâţi. „Colo jos" a fost cel mai dificil de botezat. Nu era ca şi cum mi-aş fi botezat mâinile. Nu, era mult mai complicat. Era o fiinţă vie, greu de definit. Aşa că a rămas nenumit şi – pentru că era nenumit – era neîmblânzit, necunoscut.

Pe atunci Sara Stanley lucra la noi ca baby-sitter. Vorbea atât de ascuţit încât mă scăpam pe mine. Pe când făceam baie într-o seară, mi-a spus să mă spăl bine la Bondăraş. Nu pot spune că mi-a plăcut numele ăsta. Mi-a luat ceva timp până mi-am dat seama la ce se referea. Dar era ceva în vocea ei... numele a prins. Da, da, asta e, Bondăraş.

Din nefericire, acest nume m-a însoţit până târziu, la maturitate. În prima noastră noapte împreună, i-am spus celui cu care urma să mă căsătoresc faptul că Bondăraşul era puţin sfios, dar dornic, şi că, dacă ar fi avut răbdare, şi-ar fi dezvăluit toate misterele. Cred că a fost puţin uimit la început, dar graţie firii lui, a intrat în jocul meu şi chiar a început să îi spună astfel mai târziu. „Bondăraşul e acolo? Vrea?" Eu însămi nu eram foarte împăcată cu denumirea asta, iar ce s-a întâmplat mai târziu nu a mai uimit pe nimeni.

Într-o noapte, eram în focul pasiunii. El l-a invocat:

– Haide, micuţul meu Bondăraş, dar acesta nu a răspuns chemării.

Ca şi cum ar fi lipsit din peisaj.

– Bondăraş, sunt eu, cel mai mare fan al tău!

Nici o suflare. Nici o mişcare. Aşa că am încercat eu.

– Bondăraş, nu-mi face asta. Hai afară.

Nici un sunet. Bondăraş era mort şi îngropat.

– Bondăraş!

Au trecut zile, săptămâni, luni şi n-a mai ieşit. M-a apucat disperarea.

I-am povestit totul prietenei mele Teresa, care aderase la un grup feminist la modă. Am spus:

– Bondăraş nu mai stă de vorbă cu mine, Teresa. Nu vrea să îmi răspundă.

– Cine e bondăraş?

– Bondăraş al meu!

– Despre ce vorbeşti? spuse ea pe o voce mai profundă decât a mea. Te referi la vulva ta, draga mea?

– Vulva? Ce anume e asta?

– Este totul, mă lămuri. Este toată esenţa.

Vulvă. Vulvă. Simţeam că lacătul se rupe. *Bondăraş* era nepotrivit. Ştiusem asta tot timpul. Nu mi-l puteam închipui pe Bondăraş. Nu ştiusem nicicând cine sau ce era, şi nici nu suna a nume de deschizătură sau buză.

În noaptea aceea am botezat-o amândoi – eu şi soţul meu Randy. Aşa cum făceam cu broaştele. Am îmbrăcat-o cu paiete şi lenjerie atrăgătoare, am pus-o în faţa trupului-capelă, am aprins lumânări. La început am şoptit „vulvă, vulvă", ca să vedem dacă auzea. „Vulvă, vulvă, eşti acolo?" Era atât de dulce şi atât de aţâţător. „Vulvă, vulvă, eşti reală?"

Şi am cântat cântecul vulvei, care nu implica orăcăială, ci sărutări, şi am dansat dansul vulvei, care nu presupunea ţopăială, ci opinteli, şi toate celelalte componente ale trupului erau aliniate – Betty şi Gladys şi Shorty – şi erau foarte atente.

VAGINALE

În unele regiuni, se pare că au pus – paşnic – capăt tradiţiei mutilării genitale. În Guineea, de exemplu, Aja Tounkara Diallo Fatimata, călăul-şef al capitalei, Conakry, era mereu admonestată de grupurile umanitare occidentale. Cu câţiva ani în urmă, aceasta a mărturisit că, de fapt, nu tăiase pe nimeni. „Le pişcam puţin de clitoris încât să ţipe", a spus, „şi le bandajam sănătos ca să meargă ca şi cum ar fi avut dureri de nesuportat."

Center for Reproductive Law and Policy

Ce miros are vaginul?

De pământ.
De gunoi umed.
De zeitate.
De apă.
De dimineaţă timpurie.
De adâncime.
De turtă dulce.
De transpiraţie.
Depinde.

De muşchi.
De fiinţa mea.
De nimic, mi s-a spus.
De ananas.
De polen.
De Paloma Picasso.
De carne crudă şi muşchi.
De scorţişoară şi cuişoare.
De trandafiri.
De pădure aromată şi pufoasă de iasomie, pădure nesfârşită.
De licheni uzi.
De acadea gustoasă.
De Pacific de Sud.
De corcitură între peşte şi floare de liliac.
De piersică.
De codri.
De fructe-n pârg.
De ceai de căpşune şi kiwi.
De peşte.
De paradis.
De oţet şi apă.
De băutură dulce, fină.
De brânză.
De ocean.

De ceva sexy.
De burete.
De început.

Am cutreierat cu piesa aceasta în toată America (şi mai nou, în toată lumea) timp de ani de zile. Vă ameninţ că voi întocmi o hartă cu toate oraşele care s-au arătat prietenoase vaginului. Acum sunt multe. Am avut şi multe surprize; m-a surprins Oklahoma. Erau nebuni după vagine în Oklahoma. M-a surprins şi Pittsburgh. Vaginele chiar sunt iubite în Pittsburgh. Am fost acolo de trei ori. Oriunde mă duc, sunt asediată de femei care vor să îşi povestească vieţile, să facă propuneri, să dea soluţii. Aceasta este partea mea favorită. Reuşesc să aflu atâtea poveşti minunate. Care sunt spuse atât de simplu, atât de

frust. Mi se reaminteşte astfel mereu cât de minunate sunt destinele femeilor, cât de profunde. Şi mi se reaminteşte în ce izolare trăiesc acestea, şi cât de asuprite sunt în izolarea lor. Pentru că puţini sunt cei care află despre suferinţa şi deruta lor. Şi câtă ruşine le înveleşte. Şi cât de vital este pentru femei să împărtăşească altora povestea existenţei lor, cât de mult supravieţuirea noastră ca femeie depinde de acest dialog.

După spectacol, într-o seară, în New York, am auzit povestea unei tinere vietnameze care, atunci când avea cinci ani – proaspăt sosită în America, neştiind boabă de engleză – a nimerit într-un hidrant în timp ce se juca împreună cu cea mai bună prietenă a sa şi şi-a perforat vaginul. Nefiind în stare să comunice ceea ce i se întâmplase, şi-a ascuns sub pat chiloţeii însângeraţi. Mama ei i-a găsit şi şi-a imaginat că fiica sa fusese violată. Din moment ce fetiţa nu ştia să numească „hidrantul", nu a ştiut să le explice părinţilor ceea ce se petrecuse cu adevărat. Aceştia l-au acuzat pe fratele celei mai bune prietene de viol. Micuţa a fost dusă în grabă la spital, şi o mână de bărbaţi i-au examinat vaginul scâlciat şi expus tuturor privirilor. Apoi, pe drumul de întoarcere, fetiţa şi-a dat seama că tatăl ei nu o învrednicea nici măcar cu o privire. În ochii lui devenise o femeie folosită, trecută. Nu a mai privit-o niciodată cu adevărat.

Să vă spun şi povestea unei tinere extraordinare din Oklahoma, care s-a apropiat de mine împreună cu mama ei vitregă şi mi-a povestit că se născuse fără vagin şi că şi-a dat seama de asta abia la vârsta de paisprezece ani. Se juca în compania unei prietene şi, comparându-şi organele genitale, şi-a dat seama că ale ei erau diferite, că ceva era nelalocul lui. Aşa că s-a dus la ginecolog însoţită de tatăl ei – părintele de care se simţea mai apropiată – şi acesta a descoperit faptul că natura o privase şi de vagin şi de uter. Tatăl a fost distrus şi făcea încercări disperate de a-şi domoli lacrimile, ca să nu-şi rănească fiica. La întoarcere, într-o tentativă nobilă de a-şi consola copila, el spuse: „Nu te îngrijora, micuţa mea. Totul va fi minunat. Ba chiar extraordinar. O să-ţi confecţionăm de mână cea mai bună păsărică din America. Şi când o să-ţi întâlneşti bărbatul, va şti că e privilegiat, că totul a fost făcut special pentru el." Şi aşa s-a ales cu o păsărică nouă, şi a trăit liniştită şi fericită şi, în momentul în care şi-a adus părintele după două zile, legătura de dragoste dintre ei m-a copleşit.

În altă seară, în Pittsburgh, o femeie foarte pătimaşă m-a asaltat şi mi-a spus că e absolut necesar să îmi vorbească. Insistenţa ei m-a convins şi am sunat-o în seara în care am ajuns la New York. Mi-a spus că era masajo-terapeut şi că trebuia să îmi vorbească despre textura vaginului. Textura era o chestiune vitală. „Nu i-ai perceput

textura", mi-a spus. Şi mi-a descris-o cu atâta minuţiozitate, cu atâta acurateţe senzorială, timp de o oră, încât atunci când a isprăvit am simţit nevoia să mă întind. În timpul conversaţiei mi-a tot spus că vrea să îi spună vaginului „aşa cum vrea ea". Pomenisem ceva negativ despre termenul ei preferat în timpul spectacolului şi mi-a reproşat că nu pricepusem deloc sensul cuvântului. Simţea nevoia să mă ajute să reconceptualizez noţiunea. Mi-a mai vorbit încă jumătate de oră despre cuvânt şi, după ce a terminat, mă cucerise de partea ei. Am scris următorul monolog pentru ea.

AŞA VREAU EU SĂ ÎMI NUMESC VAGINUL

Eu aşa îi spun. Şi vreau să restaurez sensul acestui cuvânt. Chiar îmi place. Hai, spuneţi cu mine. P P, pi-pi. Ca-n *pi*cătură, *pi*sicuţă, *pi*cant, *pi*ston?.. şi apoi *pi*ele, ademenitoare? *Pi* înainte de *z*? Şi apoi *piz*mă? Nu, nu. Să continuăm: Ah, ah...! Litere fierbinţi îngrămădite ireproşabil una-ntr-alta pentru că se potrivesc de minune; mereu profunde, mereu rotunde, sau cu majuscule – **Z** – *z*eamă, *z*emos, *z*i-mi, *z*i, *z*bengui, *zd*reli, *z*eiţă. *Piz-piz*: impuls electr c pervers şi zimţat. [sunet ascuţit, ţipător] *piz* molatec, *piz-piz*, apoi acut şi savuros – *dă*dăceşte-mă, *dă*scăleşte-mă, *dă*inui, *dă*-mi.

Aşa, aşa, spune-mi aşa!

AM ÎNTREBAT O FETIŢĂ DE ŞASE ANI:

Dacă vaginul tău ar trebui să se îmbrace, ce ar purta?

Cizme roşii înalte şi o şapcă inscripţionată cu Metz, întoarsă cu cozorocul la spate.

Dacă ar putea vorbi, ce ar spune?

Ar rosti cuvinte care încep cu T şi V – „toartă" şi „vioară" de exemplu.

Îţi aminteşte de ceva vaginul tău?

De o piersică foarte coaptă. Sau de un diamant pe care l-am găsit într-o comoară şi îmi aparţine.

Ce are special vaginul tău?

Ştiu că undeva în interior are un creieraş extrem de isteţ.

A ce miroase vaginul tău?

A fulgi de zăpadă.

FEMEIA CĂREIA ÎI PLĂCEA LA NEBUNIE SĂ OFERE VAGINELOR FERICIRE

Iubesc vaginele. Şi iubesc femeile. Nu le percep drept entităţi separate. Femeile mă plătesc bine ca să le domin, să le aţâţ, să le aduc în extaz. Dar nu am început aşa. Nu, din contră: am început în avocatură. Dar pe când mă apropiam de patruzeci de ani, mă stăpânea obsesia de a dărui femeilor fericire. Atâtea femei neîmplinite... Atâtea femei care nu găseau calea către fericirea lor sexuală... A început ca o ocupaţie oarecare, după care m-a absorbit în totalitate. Am devenit specialistă, ce mai – expertă. Devenisem o artistă. Am început să percep onorarii pentru prestaţiile

mele. Legile fiscale păreau atât de plictisitoare şi fără sens pe atunci.

Mă îmbrăcam în ţinute obscene atunci când trebuia să le domin pe femei – dantelă, mătase şi piele – şi foloseam diverse instrumente: bice, cătuşe, sfoară, vibratoare. Unde găseai aşa ceva în legislaţia fiscală? Nu tu instrumente, nu tu emoţii, ca să nu mai spunem cât de tare uram costumele alea corporatiste de culoare albastră, deşi acum le port din când în când în cadrul noii mele orientări profesionale şi se potrivesc destul de bine. Contextul face totul. În legislaţia corporaţională nu întâlneai nici instrumente şi nici diverse ţinute. Şi nici udeală. Nu te puteai bucura de un preludiu misterios, obscur. Nici urmă de sfârcuri excitate. Nu găseai nici buze şi nici limbi gustoase, dar mai ales, n-ai fi găsit gemete. Mă rog, nu de genul celor despre care vorbesc eu. Acuma înţeleg eu că asta era esenţa; gemetele au fost cele care m-au sedus şi m-au înrobit ocupaţiei ăsteia de a face femeile fericite. Eram mică şi, când vedeam în filme două femei făcând dragoste, scoţând gemete de plăcere supremă, mă bufnea râsul. Apoi deveneam isterică. Nu-mi venea să cred că asemenea sunete intense, necontrolate, scandaloase puteau ieşi din gura unei femei.

Tânjeam să gem. Am făcut repetiţie în faţa oglinzii şi m-am înregistrat pe o casetă: am gemut pe diverse tonuri şi note, cu inflexiuni de primadonă uneori, alteori mai

rezervat, mai înfrânat. Dar când mă ascultam, se vedea că totul era fals. Şi chiar *era* fals. Pentru că nu era izvorât din nimic sexual, ci numai din dorinţa mea de a imita un comportament sexual.

Odată, când aveam zece ani, trebuia neapărat să fac pipi. Eram în excursie. Cam după o oră m-am uşurat într-o benzinărie împuţită, dar a fost atât de minunat, încât am gemut. Gemeam în timp ce mă uşuram. Nu-mi venea să cred ce mi se întâmpla: eu gemeam într-o benzinărie Texaco undeva în inima Louisianei. Atunci am înţeles că gemetele ţin de a nu obţine pe loc ceea ce îţi doreşti, de amânare. Mi-am dat seama că gemetele sunt mai plăcute atunci când te iau pe tine însăţi prin surprindere; izbucnesc din zona aceea misterioasă, necunoscută a fiinţei tale, care vorbeşte propria ei limbă. Am înţeles că gemetele sunt acea limbă.

Aşa că am dat drumul la gemete. Majoritatea bărbaţilor deveneau neliniştiţi. Adevărul e că îi speriam de moarte. Făceam atâta zgomot de nu se mai puteau concentra asupra a ceea ce trebuiau să facă. Adio concentrare. Şi apoi adio erecţie. Nu puteam face dragoste în casele oamenilor. Pereţii erau prea subţiri. În bloc mă cunoştea toată lumea şi eram privită dispreţuitor de cei cu care urcam în lift. Bărbaţii credeau că exagerez; unii îmi strigau că sunt nebună.

Am început să nu mai gem după pofta inimii. Am devenit mai paşnică şi mai politicoasă. Îmi înfundam

sunetele într-o pernă. Am învăţat să îmi reţin geamătul, ca pe un strănut. Au urmat dureri de cap şi tulburări generate de stres. Aproape că pierdusem orice speranţă atunci când am descoperit femeia. Când am descoperit că majoritatea femeilor adorau să mă audă gemând; mai mult – şi mai important – am descoperit cât de tare mă excita să le aud pe ele gemând, să le produc atâta plăcere încât să geamă. A devenit un fel de pasiune.

Să descopăr cheia, să descui graiul vaginului, să eliberez această voce, acest cântec sălbatic.

Am făcut dragoste cu femei tăcute şi le-am găsit acest loc din interiorul lor şi au fost şocate de propriile gemete. Am făcut dragoste cu femei care deja gemeau şi au descoperit că pot geme şi mai profund, şi mai tare. Am devenit obsedată. Tânjeam să le fac pe femei să geamă, şi mă simţeam ca un dirijor, ca un solist vocal.

Era un fel de operaţie, de ştiinţă delicată, menită a identifica tempo-ul, locaţia exactă sau sălaşul gemetelor. Aşa l-am botezat eu.

Uneori îl găseam peste blugii unei femei. Alteori mă strecuram pe neştiute, anihilam fără zgomot alarmele din jur şi mă insinuam înăuntru. Alteori foloseam forţa, dar nu mă refer la violenţă, ci la dominare, la genul de forţă care poate fi definit cum urmează: „Te voi duce undeva; nu te speria, relaxează-te şi savurează momentul". Uneori totul

se petrecea foarte lumeşte. Obţineam geamătul chiar înainte ca lucrurile să fi început, când mâncam salată sau pui, aşa, total convenţional, cu degetele, pur şi simplu, în bucătărie, totul asezonat cu aceto balsamico. Uneori foloseam instrumente – ador instrumentele –, alteori determinam femeia să îşi găsească propriul geamăt în faţa mea. Aşteptam, prelungeam totul până când se declanşa. Nu mă lăsam păcălită de pseudo-gemete, mai evidente. Nu, nu, nu: o forţam până când dădea glas geamătului autentic.

Există un geamăt clitoridian (un sunet moale, emis din gură), un geamăt vaginal (un sunet profund, din gât) şi un geamăt clitoridiano-vaginal, adică o combinaţie dintre cele două. Şi apoi, mai există: pre-geamăt (o părere de sunet), aproximativo-geamăt (un sunet circular), geamătul „aşa, acolo!" (un sunet profund, bine articulat), geamătul elegant (un sunet sofisticat, care aduce cu un hohot de râs), geamătul Grace Slick (ca un acord de muzică rock), geamătul WASP (tăcere), geamătul semireligios (un sunet musulman foarte armonios), geamătul de vârf de munte (ca la yodlere), geamătul de sugar (un gângurit), geamătul căţelesc (un sunet gâfâitor), geamătul sudic (cu accent sudic – „ah, da!"), geamătul militant bisexual dezinhibat (un sunet agresiv, profund, tunător), geamătul mitralieră, geamătul maestrului Zen torturat (un sunet pieziş, înfometat), geamătul de divă (pe tonuri ascuţite, ca la operă), geamătul

orgasmului „deget-scrântit" şi, în cele din urmă, geamătul triplului orgasm surpriză.

După ce am terminat de scris monologul precedent i l-am citit femeii pe al cărei interviu îl construisem. Nu a simţit că ar avea vreo legătură cu ea. I-a plăcut, luaţi aminte, dar nu se regăsea în el. Simţea mai degrabă că, oarecum, evitasem să vorbesc despre vagine, că încă le obiectivam într-o anume măsură. Chiar şi gemetele erau o modalitate de a obiectiva vaginul, de a-l separa de restul lui, de restul femeii. Lesbienele percep vaginele într-o cu totul altă manieră. Pe care nu o înţelesesem încă.

Aşa că i-am mai luat un interviu.

–Ca lesbiană, spuse, îţi cer să începi dintr-un loc în care lesbianismul este punctul central, neîncadrat într-un context heterosexual. De exemplu, eu nu tânjeam după femei pentru eram scârbită de bărbaţi. Ei nici măcar nu făceau parte din ecuaţie.

Trebuie să vorbeşti despre a pătrunde în vagine. Altfel nu poţi vorbi despre două femei care fac sex.

Să zicem, continuă ea, că fac sex cu o femeie. Ea e în mine. Şi eu sunt în mine. Mi-o trag şi eu şi mi-o trage şi ea. Mă pătrund patru degete: două ale mele, două el ei.

Nu cred că voiesem să vorbesc despre sex. Dar stau să mă gândesc, cum poţi vorbi despre vagine fără să le descrii în acţiune? Mă nelinişteşte factorul excitant şi faptul că piesa asta ar putea deveni exploatatoare. Oare vorbesc despre vagine pentru a-i atâţa pe oameni? Şi dacă da, asta e rău?

–Fiind lesbiene, spuse, noi cunoaştem vaginele. Le atingem. Le lingem. Ne jucăm cu ele. Le tachinăm. Ne dăm seama când clitorisul este excitat. Pentru că le cunoaştem şi pe ale noastre.

Îmi dau seama că mă cuprinde stânjeneala ascultând-o. Şi motivele se învălmăşesc: nervozitate, frică, dragostea ei pentru vagine şi dexteritatea în relaţia cu ele şi detaşarea mea, groaza de a spune toate acestea în faţa voastră, a publicului meu.

–Îmi place să mă joc pe buza vaginului, afirmă ea, cu degetele – de la mâini şi de la picioare –, cu încheieturile, cu limba. Îmi place să intru încet; continuu cu blândeţe şi apoi îmi înfig trei degete înăuntru.

Mai sunt şi alte cavităţi, alte spaţii goale ce pot fi umplute: gura, de exemplu. Dacă tot am o mână liberă îi bag degete în gură, îi bag degete în vagin, şi acţionează toate acolo unde trebuie; îmi suge degetele şi cu gura şi cu vaginul. Ambele sug, ambele sunt ude.

Îmi dau seama că nu ştiu ce se cuvine. Nici măcar nu ştiu ce înseamnă acest cuvânt. Cine decide. Aflu

extraordinar de multe din ceea ce îmi spune: despre ea, despre mine.

–Apoi mă îndrept înspre propriul meu vagin ud, spuse ea. Ea poate să mă pătrundă. Eu pot să îmi savurez propria excitare zemoasă, pot să îi las degetele să alunece în mine, în gura mea, nici nu mai contează. Îi scot mâna din vaginul meu. Îl frec de genunchiul ei ca să o fac să simtă. Alunec cu vaginul lipit de piciorul ei, până când nimeresc cu faţa între picioarele sale.

Oare dacă vorbeşti despre vagine le destrami misterul, sau este vorba despre un alt mit care le menţine în întuneric, ignorante şi nesatisfăcute?

–Limba mea se mişcă pe clitorisul ei, luând locul degetelor. Îmi bag gura în vaginul ei.

Pronunţarea acestor cuvinte pare perversă, periculoasă, prea directă, prea la subiect, obraznică, puternică, intensă, vie.

–Limba mea se mişcă pe clitorisul ei luând locul degetelor. Îmi bag gura în vaginul ei.

Să iubim femeile, să ne iubim vaginele, să ni le cunoaştem, să le atingem şi să fim împăcate cu ceea ce suntem şi cu ceea ce avem nevoie. Să ne satisfacem pe noi înşine, să ne învăţăm amanţii să ne satisfacă, să ştie cum să fie prezenţi în vaginele noastre; să vorbim despre ele în gura mare, să dăm glas foamei şi durerii, singurătăţii şi stării

lor de spirit, să le expunem la lumină încât să nu poată fi siluite pe întuneric fără ca cineva să fie tras la răspundere: astfel, centrul, punctul, motorul, visul nostru nu va mai fi vreodată smuls de la locul lui, mutilat, amorţit, distrus, invizibil sau copleşit de ruşine.

–Trebuie să vorbeşti despre cum e să intri în vagine, spuse ea.

–Haide, spun eu, intră.

Jucasem deja piesa asta de peste doi ani când mi-am dat brusc seama că nu inclusesem nimic despre naştere. Ce omisiune bizară... Deşi un jurnalist căruia i-am mărturisit de curând chestia asta m-a întrebat: „Şi care e legătura?"

Acum aproximativ douăzeci şi unu de ani am înfiat un băiat, Dylan, cam de aceeaşi vârstă cu mine. Anul trecut, soţia lui, Shiva, a adus pe lume un copil. Mi-au cerut să asist la naştere. Nu cred că am înţeles cu adevărat vaginele – în ciuda tentativelor mele – până în acel moment. Dacă până atunci mă fascinau, de când s-a născut nepoata mea, Colette, le venerez cu mare pioşenie.

AM FOST ACOLO, ÎN CAMERĂ

Pentru Shiva

Eram acolo când vaginul ei s-a căscat.
Eram cu toţii acolo: mama şi bărbatul ei şi eu,
şi asistenta ucraineancă ce scotocea şi tot foia
în vaginul ei, cu mâna-ntreagă – înmănuşată în
cauciuc –
şi ne vorbea ca şi cum nu se întâmpla nimic –
de parcă ar fi învârtit un robinet sub presiune.

Eram acolo în cameră când din cauza contracţiilor
se târa pe coate şi pe genunchi,
când gemete bizare îi ţâşneau din toţi porii

şi mai eram acolo şi în momentul în care
a ţipat dintr-o dată
sălbatic, bătând aerul încărcat, cu braţele.

Eram acolo când vaginul ei s-a preschimbat
dintr-o gaură sfioasă a sexualităţii
într-o săpătură arheologică, o amforă sacră,
un canal veneţian, un puţ adânc ce ascundea
înţepenit în el un copilaş
ce-şi aştepta salvarea.

I-am văzut culorile vaginului. Îşi lăsau una alteia
locul.
Albastru vineţiu
roşu beşicat – ca într-o roşie
roz cenuşiu, şi negru;
am văzut sângele brobonit pe margini ca sudoarea,
am văzut lichidul galben-alburiu, rahatul, cheagurile
iar ea împingând din toate puterile, împingând
din ce în ce mai tare,
i-am văzut copilului capul prin gaură,
smocuri de păr negru, am văzut totul
în spatele osului – o amintire rotundă şi puternică,
pe când asistenta ucraineancă nu contenea să mestece
cu mâna ei cleioasă.

Eram acolo când fiecare dintre noi, şi eu şi mama
ei,
o ţineam de câte un picior şi încercam să i le desfacem
împingând
cu toată puterea împotriva împingerii ei,
iar bărbatul ei număra grav, „unu, doi, trei"
spunându-i să se concentreze, şi mai mult.
În acel moment ne-am uitat în ea.
Nu ne puteam lua ochii din acel loc.

Uităm de vagin, cu toţii,
căci ce altceva ar putea explica
lipsa noastră de uimire, lipsa noastră de evlavie.

Eram acolo când doctorul
a împins înăuntru depărtătoare
şi tot acolo eram când vaginul ei a devenit gură
imensă
de soprană
cântând cu toată vigoarea ei;
mai întâi căpuşorul, apoi un braţ zbătându-se gri,
şi apoi trupuşorul
înotând cu repeziciune înspre noi, înotând cu
repeziciune
înspre braţele noastre înlăcrimate.

Eram acolo şi mai târziu când m-am întors pe călcâie
şi i-am văzut vaginul.
Am încremenit şi m-am holbat
la vaginul ei dezgolit, impudic,
mutilat, umflat şi sfâşiat,
din care sângele curgea peste mâinile doctorului
care o cosea calm, în locul acela.

Am încremenit şi încă mă holbam, când vaginul ei a
devenit
Neîntârziat o inimă mare, roşie, pulsândă.

Inima e capabilă de sacrificiu.
Dar şi vaginul e capabil de sacrificiu.
Inima poate ierta şi îndrepta.
Îşi poate schimba forma ca să ne lase să pătrundem
în ea.
Se poate lărgi ca să ne permită să ieşim.
La fel şi vaginul.
Poate suferi pentru noi, se poate extinde pentru noi,
poate muri pentru noi
şi ne poate aduce sângerând necontenit în lumea asta
oribilă,
în lumea asta extraordinară.
La fel şi vaginul.
Eram acolo în cameră.
Îmi amintesc.

ZIUA V

DESPRE ZIUA V ŞI INIŢIATIVA COLEGIILOR

De Karen Obel, director, Iniţiativa colegiilor

Nu eu m-am dus la Ziua V. Pur şi simplu a dat peste mine.

Eram deja în consiliul director al site-ului Feminist.com de peste un an când m-am dus la o întâlnire la care fusese invitată Eve Ensler, la iniţiativa lui Kathy Najimy. Kathy considera că unele dintre scopurile noastre de la Feminist.com se identificau cu cel al lui Eve, de a pune capăt violenţei îndreptate împotriva femeilor. Şi avea dreptate: până la sfârşitul întâlnirii se născuse deja Ziua V.

Comitetul de binefacere al Zilei V se compunea din femei pe care le invitaserăm să ni se alăture, ele atrăgând la

rândul lor pe altele şi tot aşa. Primul nostru proiect a fost Ziua V 1998, eveniment care urma să lanseze mişcarea Ziua V şi primul dintr-un şir de manifestări cu scopul de a strânge bani şi de a trezi conştiinţa publică asupra întreruperii violenţei împotriva femeilor. Ziua V 1998 a fost un spectacol de binefacere care adunase nenumărate vedete cu piesa *Monologurile vaginului* a lui Eve Ensler, la Teatrul Hammerstein Ballroom din New York. Biletele se epuizaseră, dar afară, în stradă, sute de oameni încercau să intre. Toată lumea ar fi dorit să participe la Ziua V, evenimentul de pionierat care avea să schimbe pentru totdeauna semnificaţia zilei de Sf. Valentin.

În ceea ce mă priveşte, tonul îl dăduse Glenn Close în timpul repetiţiilor din ziua premergătoare spectacolului. Eram la ghişeul de bilete când am auzit-o cerându-i lui Eve ajutorul pentru a putea interpreta adecvat subtilităţile din monologul care o caracteriza pe aceasta din urmă. Mi-am dat seama fără urmă de îndoială de cât de dedicaţi proiectului Ziua V 1998 erau participanţii şi de cât de bine înţeleseseră importanţa mesajului *Monologurilor* şi a mişcării Ziua V. Publicul era la fel de conştient. Bărbaţi şi femei, studenţi şi oameni de afaceri, mame şi activişti din domeniul dramaturgiei – râzând, plângând, aclamând, păstrând tăcerea şi suspinând – au primit spectacolul cu braţe, inimi şi minţi deschise. Pe când Glenn Close ajunsese

la punctul culminant din „Aşa vreau eu să îmi numesc vaginul", provocase o asemenea frenezie în rândul publicului încât atunci când le-a solicitat un răspuns, nu s-au putut abţine să nu îl dea.

În ciuda împotrivirii unor potenţiali sponsori faţă de Ziua V 1998 – dintr-un anume motiv, mulţi oameni nu se simt în largul lor atunci când aud cuvântul *vagin* – evenimentul a fost un succes imens atât de critică, dar şi financiar. *New York Times*, care iniţial a refuzat să publice un anunţ pentru eveniment, considerând că sloganul prea spunea lucrurilor pe nume, a acceptat în cele din urmă o variantă modificată şi a sfârşit prin a considera manifestarea drept „cel mai fierbinte loc din oraş."

Comitetul de binefacere a trebuit să dea dovadă de mult angajament şi să depună multe eforturi pentru ca Ziua V să se transforme în succesul de care a avut parte. Responsabilităţile noastre au crescut spectaculos, pe măsură ce se măreau şi pretenţiile cărora trebuia să le facem faţă. Eu am început de jos, fiind doar un voluntar de rând, ca apoi să devin secretar al comitetului şi apoi, până la ora ridicării cortinei, am devenit producător asociat. Pe parcursul anului în care am lucrat pentru reuşita evenimentului, nu rareori m-am întrebat de ce făceam atâtea pentru Ziua V, o organizaţie care milita pentru oprirea violenţei împotriva femeilor – deşi ştiam cât de importantă era cauza pentru care lucram.

La urma urmelor, nu fusesem niciodată o victimă. Cu toate acestea, veneam acasă zilnic de la munca mea cronofagă şi petreceam între trei şi zece ore pe zi răspunzând mesajelor electronice, elaborând şi trimiţând scrisori şi alte documente, concepând planuri şi invitaţii, şi multe alte asemenea. Eram *permanent* obosită, dar, cu toate acestea, eram extrem de fericită şi de plină de inspiraţie. Pluteam pe tot parcursul zilei şi eram foarte motivată.

În ziua cea mare, am stat în public, împreună cu prietenii şi familia, cu mama alături. La sfârşitul spectacolului, Eve a ieşit pe scenă şi le-a cerut să se ridice celor care erau sau cunoşteau victime ale violenţei. M-am ridicat. S-a ridicat şi mama. Aproape toată lumea era în picioare. Atunci am înţeles de ce era nevoie de Ziua V.

Câteva săptămâni mai târziu, Comitetul de binefacere al Zilei V s-a reunit pentru a se bucura de laurii victoriei binemeritate şi pentru a discuta despre ceea ce trebuia făcut mai bine cu următoarea ocazie. Pentru prima oară după un an, nu aveam un eveniment iminent asupra căruia să ne concentrăm energiile. Pentru prima oară după un an, am auzit femeile pe care le ştiam a fi puternice, inteligente, creative şi independente – şi pe care de altfel credeam că le cunosc foarte bine – povestind despre ce rol jucase violenţa în viaţa lor, într-o manieră care m-a uimit. Acestea acţionaseră total altruist, astfel încât, pe parcursul unui an de

întâlniri interminabile, nu şi-au permis să atragă atenţia asupra lor şi să ne îndepărtăm astfel de la scopul nostru. Când în sfârşit venise momentul oportun să vorbească, ne-au împărtăşit nişte poveşti atât de înfricoşătoare încât nu le-aş fi dat crezare dacă nu le-aş fi auzit cu urechile proprii.

Când am plecat de la acea întâlnire, îmi simţeam fiinţa amorţită, dar înţelesesem iarăşi de ce era nevoie de Ziua V. Mi-am dat seama că mulţi dintre oamenii pe care îi cunoşteam şi pe care urma să îi cunosc aveau poveşti ale unor experienţe asemănătoare cu cele pe care le auzisem în acea seară. Am luat hotărârea fermă de a elimina cauzele şi sursele violenţei împotriva femeilor, de a împiedica efectele ei devastatoare.

Şi deoarece primul pas în eradicarea unei plăgi a societăţii este a-i face pe oameni conştienţi de ea, Comitetul de binefacere al Zilei V a luat hotărârea că scopul pentru anul 1999 urma să fie acela de a ne face cunoscut mesajul la nivel local. Astfel ne-a venit ideea implicării colegiilor. Urma să invităm colegii şi universităţi din toată ţara să pună în scenă spectacole cu *Monologurile vaginului* în ziua de Sf. Valentin, ale căror încasări să fie folosite de către organizaţiile care se ocupau de oprirea violenţei împotriva femeilor. M-am oferit să coordonez proiectul.

Îmi pusesem mari speranţe în Iniţiativa colegiilor, deşi nu ştiam nici la ce să mă aştept, nici cum va fi întâmpinat şi

cu atât mai puţin ce rezultate va genera acest proiect. Am început prin a căuta colegii şi universităţi americane pe internet. Petreceam ore nesfârşite – în fiecare zi – trimiţând scrisori departamentelor de studii feministe, de teatru, profesorilor, organizaţiilor studenţeşti, responsabililor cu sănătatea, atelierelor studenţeşti de dramaturgie, tuturor celor care consideram că îmi puteau citi şi răspunde la scrisori – în fine, fiecărei şcoli de pe nenumăratele liste pe care le aveam. Până când imaginile şi literele de pe ecranul calculatorului dansau în ceaţă. Răspunsurile pe care le primeam – dacă le primeam – variau între curiozitate, suspiciune, ostilitate şi entuziasm. Unii aflaseră de *Monologurile vaginului*, deşi pe atunci titlul nu era aşa de cunoscut ca astăzi. Multora, Iniţiativa colegiilor le trezise interesul, dar nu le venea să creadă că totul era pe faţă şi că nu implica nici un cost sau cine ştie ce planuri ascunse.

Pe măsură ce lucrurile începuseră să prindă contur, oamenii mei de legătură mă informau în legătură cu progresele înregistrate. Uneori erau îngrijoraţi de numărul mic de persoane care venea la preselecţii, de dificultatea de a-i determina pe oameni să se implice, şi de critica şi de beţele în roate din partea celor care nu vedeau în nici un fel meritul acestui proiect şi care se puneau de-a curmezişul. De multe ori, cereau să se retragă din Iniţiativă – pentru că întâmpinau prea multă rezistenţă din partea şcolilor la care activau,

pentru că nu considerau că au destule resurse pentru a atinge viziunea pe care o construiseră în minţile lor sau pentru că îşi dădeau seama că nu mai puteau face faţă şi responsabilităţilor pe care le aveau de îndeplinit în mod normal. În aceste condiţii reveneam la linia de plecare, doar că acum aveam mult mai puţin timp pentru a găsi înlocuitori. Uneori reuşeam să îi conving pe dezertori să continue. Aşa s-a întâmplat şi cu cei din propria ogradă, Universitatea Cornell: au perseverat, au participat doi ani consecutiv şi au avut parte de succese notabile şi de experienţe foarte plăcute. Asemenea lor, cei care au mers până la capăt îmi scriau extaziaţi despre sponsori care se implicau, despre articole favorabile în presă şi despre fericirea şi puterea plenare pe care le simţeau fiind pioni ai comunităţii Ziua V; nu uitau să menţioneze şi uimirea pe care o trăiau văzând că sunt în stare să ducă la bun sfârşit un proiect de o asemenea anvergură.

În cele din urmă, scrisorile trimise de mine, site-ul Web al Zilei V şi ştirile circulând din gură în gură au făcut ca la Iniţiativa colegiilor Ziua V 1999 să participe mai mult de 56 de şcoli din Statele Unite şi Canada. Această cifră m-a dezamăgit mai întâi, dar mai apoi mi-am dat seama cât de important era faptul că aceste şcoli chiar participau. Mai mult, mi-am dat seama de câtă dedicare dăduseră dovadă cei din spatele proiectului şi am început să consider Iniţiativa

colegiilor o realizare monumentală pentru planul de ansamblu al Zilei V. Presa a consacrat pagini întregi activităţii noastre şi în acest fel mai mult de 20 000 de oameni din America de Nord au înţeles ce însemna Ziua V şi *Monologurile vaginului*. În săptămâna de după Sf. Valentin am primit nenumărate solicitări din partea oamenilor mei de legătură pentru a afla când puteau începe să lucreze asupra următorului program anual:

Am aflat despre Ziua V acum o lună în urmă, dar am reuşit să punem pe picioare spectacolul în acest interval, oricât de scurt ar părea. Departamentul nostru de teatru nu a fost interesat de participare, aşa că am recrutat pe toţi cei care s-au arătat disponibili să urce pe scenă – profesori, câteva femei din comunitatea locală, absolvenţi ai cursurilor de sculptură sau de cursuri de studii feministe, studenţi la studii juridice. Trebuie să menţionez faptul că le venerez de-a dreptul pe aceste femei. Toate au avut o contribuţie minunată. Am şi râs şi am şi plâns, iar când le ascultam pe unele dintre ele, mi se făcea pielea de găină. Publicul a numărat aproape 200 de oameni şi toţi au fost vrăjiţi. Nu ştiam la ce să mă aştept din partea lor, dar după spectacol toţi îmi spuneau că ar fi trebuit să aducă şi pe cutare şi pe cutare, că mesajul acesta ar fi trebuit să ajungă la urechile multora.

Nici măcar nu găsesc cuvintele potrivite. Deja am fost bombardaţi cu nenumărate reacţii pozitive. Audienţa a fost destul de diversificată, dar cu toţii au fost foarte receptivi şi de un real ajutor, încât atmosfera a fost minunată: şi sunt tristă pentru că totul a luat sfârşit! De-abia aşteptăm să vină anul viitor. Cred că va trebui să dorm aproape o săptămână, dar sunt gata să iau totul de la capăt. Karen, dă startul!

Michele, Illinois,
Facultatea de Studii juridice, 19 februarie 1999

Ne-am dat seama că Iniţiativa colegiilor trebuia să continue şi anul următor. Aşa că s-a şi întâmplat. Trei aspecte au făcut diferenţa dintre Iniţiativa colegiilor din 2000 şi anul precedent: sponsorii, Atelierul de construire a încrederii şi efectul.

După ce a sponsorizat o manifestare de mică amploare, dar foarte penetrantă, în 1999 – baza numărului din februarie – revista *Self* a decis să sponzorizeze *în totalitate* Iniţiativa din 2000. Planned Parenthood Federation of America s-a îmbarcat alături de noi pentru a sponsoriza evenimentul special al manifestării din acel an: Atelierul de construire a încrederii. Pe 6 noiembrie 1999, studenţi din o sută de şcoli participante au venit la New York pentru a lua parte la un atelier special condus de Eve. Ea le-a

explicat cum să pună în scenă *Monologurile vaginului* în şcolile de unde veneau şi apoi au mers să vadă propria ei punere în scenă la Teatrul Westside. Studenţii şi-au petrecut sfârşitul de săptămână participând la evenimente legate de Ziua V şi cultivând relaţii de prietenie între ei. Drept reacţie la evenimentele locale legate de Ziua V, mulţi dintre cei care fuseseră la New York au subliniat faptul că Atelierul de construire a încrederii a constituit una dintre experienţele favorite ale Iniţiativei colegiilor.

Dacă la Iniţiativa colegiilor din 1999 contribuiseră studenţi din Statele Unite şi Canada, unii dintre participanţii din 2000 veneau din diferite colţuri ale lumii, dovedind astfel extinderea proiectului. Ni s-au alăturat 150 de şcoli, de la Universitatea de Stat din San Francisco şi Colegiul de Arte Cornish din statul Washington la Universitatea Oxford din Marea Britanie şi Schiller din Germania. Judecând după cifrele trimise de facultăţile participante, se estimează că la Iniţiativa colegiilor Ziua V din 2000 au participat 65 000 de oameni şi că – prin intermediul evenimentelor şi publicităţii colaterale din mass-media – peste 15 milioane de oameni de pe glob s-au familiarizat cu *Monologurile vaginului* şi cu Ziua V.

Dacă cifrele din Iniţiativa Colegiilor sunt adunate cu cele reprezentând persoanele care au sărbătorit Ziua V prin spectacole peste tot în lume, numărul total de

oameni care au făcut cunoştinţă cu Ziua V este de-a dreptul inimaginabil.

Iniţiativa colegiilor a mai cerut o reprezentaţie, aşa că voi regiza şi în 2001.

Dacă majoritatea voluntarilor care vor să coordoneze această iniţiativă sunt femei, se mai oferă şi bărbaţi, profesori şi regizori care lucrează în universităţi. Unii dintre ei au vederi feministe, iar alţii sunt indivizi normali care nu au mai luptat în trecut pentru o cauză. Din diverse motive, toţi înţeleg că merită să aducă *Monologurile* în comunitatea lor. Şi în ciuda faptului că de fiecare dată este pusă în scenă aceeaşi piesă, fiecare eveniment este unic. Unele se petrec în cerc restrâns. Altele sunt puneri în scenă extravagante şi evenimente sociale. Multe şcoli oferă şi alte genuri de activităţi şi informaţii legate de această manifestare. După piesă au loc „dialoguri ale vaginului." În sală sunt invitaţi şi consilieri psihologici. Se adună bani şi se dau petreceri. Se cântă, se dansează.

Universitatea de Stat din Arizona şi-a împodobit intrarea cu un vagin gonflabil uriaş; Rochester Institute of Technology a adus şi un interpret pentru surdo-muţi; Washington University din St. Louis a anexat şi Clothesline Project (acest proiect, iniţiat în octombrie 1990 în Hyannis, Massachusetts, militează pentru a opri violenţa împotriva femeilor, încurajându-le pe cele care au fost victime ale

abuzului să îşi imprime povestea pe tricouri ce apoi vor fi agăţate pe o sârmă de rufe pentru a putea fi văzute de toată lumea – rufele murdare ale societăţii sunt scoase în văzul tuturor); pe parcursul reprezentaţiei din Middlebury s-a desfăşurat şi un „Feminist InfoFest"; Universitatea din Nevada, Las Vegas, a organizat un perete pentru Ziua V – un colaj despre istoria Zilei V, cu fotografii ale artiştilor, cuvintelor şi inimilor desenate de Sf. Valentin; Universitatea din Nebraska a organizat o tombolă (cu premii oferite de restaurantele locale, de clinicile de înfrumuseţare, opere de artă puse la dispoziţie de artiştii locali).

După cum se vede, manifestările generate de Iniţiativa Colegiilor au fost la fel de variate ca şi cei care le-au organizat.

Deşi Iniţiativa Colegiilor avea la început rolul de a răspândi mesajul Zilei V unei audienţe cât mai largi, s-au mai materializat alte trei consecinţe ale acestui proiect.

În primul rând, pentru toţi participanţii, bărbaţi şi femei, este o experienţă foarte solicitantă şi de anvergură. Provocările cărora trebuie să le facă faţă sunt multiple: găsirea unui spaţiu, colectarea de fonduri şi de sponsorizări, organizarea de preselecţii şi alcătuirea unei echipe de actori şi de producţie, demararea unei campanii de presă, repetiţiile, atragerea de suporteri, şi toate astea pe lângă activităţile pe care le presupune viaţa de student. La multe

dintre şcoli au apărut provocări neobişnuite. Au variat între desprinderea de pe pereţi a afişelor până la retragerea în ultima clipă a unora dintre actori şi dintre sponsori, dar şi la legislaţii statale potrivnice. În Arizona, unul dintre sponsorii universităţii, Dna Linda Gray, a ameninţat cu retragerea fondurilor pentru universitate. După aceea a renunţat însă să o pună în practică. La Washington University din St. Louis, un grup de membri ai unor frăţii universitare au lipit afişe potrivnice şi au promis că vor întrerupe reprezentaţiile. Dar regizoarea, o studentă, a transformat o situaţie stresantă şi cu potenţial distructiv într-una pozitivă şi constructivă: i-a invitat la piesă, care i-a fascinat. Cerându-şi scuze după spectacol, recalcitranţii au mărturisit că nu şi-au dat seama cât este de profundă problema violenţei împotriva femeilor.

Ca şi această tânără, mulţi participanţi au învins. Din pricina şi mulţumită complexităţii proiectului, tinerii implicaţi dau tot ceea ce au mai bun în ei. Mulţi nu reuşesc să facă într-o viaţă de om ceea ce fac aceşti tineri – majoritatea tinere – într-un semestru.

Toţi tinerii capătă însă o înţelegere mai profundă a ceea ce înseamnă „puterea comunităţii, în particular a unei puternice comunităţi de femei" şi a importanţei unei asemenea comunităţi. Aceasta este a doua consecinţă neaşteptată de care vă vorbeam: *Monologurile vaginului*

şi Ziua V introduc noua generaţie într-o formă inedită de feminism.

În cele din urmă, şi probabil cel mai important lucru, este faptul că mulţi dintre cei care au participat (ca actriţe, asistenţi, membri ai publicului) au făcut-o cu o dorinţă conştientă şi mai ales subconştientă de a ajuta prin prisma faptului că erau ele însele victime ale unui abuz sexual. Multe mi-au descris prin scrisori sentimentele lor de izolare, frică, neputinţă, disperare, durere şi lipsă a încrederii în sine – până au ajuns să cunoască *Monologurile vaginului* şi Ziua V. Piesa şi această iniţiativă au servit drept instrumente ale vindecării şi supravieţuirii lor.

Misiunea pe care am avut-o eu a fost mai solicitantă, dar şi mai darnică în a mă răsplăti decât m-am aşteptat eu. Timp de doi ani am primit zeci de mesaje pe zi. Le-am răspuns tuturor. Şi asta e doar o părticică din responsabilităţile mele zilnice. Nu m-am dedicat niciodată unui proiect în asemenea măsură. Erau zile în care stăteam la computer câte 12 ore şi, când mă descurajam, mai primeam câte un mesaj care mă punea pe picioare. Înţelegeam iar şi iar de ce acest proiect are o importanţă majoră.

Şi cred că şi voi ştiţi de ce!

MULŢUMIRI

Foarte mulţi oameni incredibili au ajutat la naşterea acestei piese şi la promovarea ei peste tot în lume. Aş vrea să le mulţumesc celor curajoşi care ne-au adus – pe mine împreună cu piesa mea – în oraşele, colegiile şi teatrele lor: Pat Cramer, Sarah Raskin, Gerald Blaise Labida, Howie Baggadonutz, Carole Isenberg, Catherine Gammon, Lynne Hardin, Suzanne Paddock, Robin Hirsh, Gali Gold.

Mulţumiri în special lui Steve Tyler şi lui Clive Flowers pentru splendida premieră britanică şi Radei Boric – pentru că a organizat totul cu atâta stil în Zagreb şi pentru că mi-e ca o soră. Toate gândurile bune se îndreaptă către

femeile generoase şi puternice de la Centrul Femeilor Victime ale Războiului, din Zagreb.

Vreau să mulţumesc personalului extraordinar de la teatrul HERE din New York, care a avut un rol crucial în montarea piesei pe acea scenă: Randy Rollison şi Barbara Busackino pentru profunda lor devoţiune şi încredere în opera mea; lui Wendy Evans Joseph pentru magnifica punere în scenă şi pentru extraordinara ei generozitate; lui David Kelly; lui Heather Carson pentru luminile ei sexy şi îndrăzneţe; lui Alex Avans şi lui Kim Kefgen pentru răbdare şi perfecţiune şi pentru că au dansat împreună cu mine, seară de seară dansul păsăricii.

Îi mulţumesc lui Stephen Pevner pentru sprijinul pe care mi l-a dat pentru a demara acest proiect şi lui Robert Levithan pentru încrederea oferită. Îi mulţumesc lui Michele Steckler pentru că a fost mereu alături de mine; lui Don Summa pentru că a determinat presa să spună lucrului pe nume; şi Alisei Solomon, lui Alexis Greene, lui Rebecca Mead, lui Chris Smith, lui Wendy Weiner, revistelor *Ms.*, *The Village Voice* şi *Mirabella* pentru că au tratat piesa cu atâta afecţiune şi respect.

Îi mulţumesc Gloriei Steinem pentru cuvintele frumoase şi pentru sprijinul pe care mi l-a acordat şi lui Betty Dodson pentru că iubeşte vaginele şi pentru că a pornit totul.

Vreau să le mulţumesc lui Charlotte Sheedy pentru respectul pe care l-a arătat faţă de mine şi pentru că a luptat pentru cauza mea, şi lui Marc Klein pentru munca lui zilnică şi pentru răbdare. Vreau de asemenea să îi mulţumesc lui Carol Bodie: încrederea ei în mine m-a îmbărbătat în anii dificili, iar campania pe care a dus-o în favoarea mea a făcut ca această piesă să treacă barierele temerilor umane şi a ajutat ca totul să se întâmple.

Vreau să îi mulţumesc Willei Shalit pentru că a avut mare încredere în mine şi pentru talentul şi curajul de a-mi face opera cunoscută. Îi mulţumesc lui David Phillips pentru că a fost îngerul meu mereu în alertă şi lui Lauren Lloyd pentru că mi-a oferit călătoria în Bosnia. Îi mulţumesc lui Nancy Rose pentru îndrumarea amabilă şi pricepută; mulţumiri speciale pentru Marianne Schnall, Sally Fisher, Feminist.com şi Comitetului Zilei V.

Îi mulţumesc lui Gary Sunshine pentru că a apărut la momentul oportun.

Îi mulţumesc minunatului meu agent, Mollie Doyle, pentru că a apărat această carte în multe edituri şi pentru că e un partener de nădejde. Îi mulţumesc lui Marysue Rucci pentru că a cântărit proiectul şi m-a ajutat să îl transform într-o carte. Le mulţumesc celor de la Villard pentru că nu le-a fost teamă.

Nu îmi uit prietenii: Paula Allen, pentru că mi-a sărit în ajutor; Brenda Currin pentru că mi-a schimbat karma; Diana de Vegh, a cărei generozitate m-a vindecat; James Lecesne, pentru că mă înţelege şi are încredere în mine; Mark Mantousek, pentru că mi-a adâncit înţelegerea; Paula Mazur pentru că s-a îmbarcat în marea călătorie; Thea Stone, pentru că a stat alături de mine; Saphire, pentru că m-a făcut să îmi depăşesc limitele; Kim Rosen, care îmi suportă orice capriciu.

Vreau să le mulţumesc următoarelor femei minunate: Michele McHugh, Debbie Schechter, Maxi Cohen, Judy Katz, Judy Corcoran, Joan Stein, Kathy Najimy, Teri Schwartz şi surorilor Betty pentru dragostea şi sprijinul lor nelimitat. Vreau să le mulţumesc celor care mi-au fost mentori: Joanne Woodward, Shirley Knight, Lynn Austin şi Tina Turner.

Vreau să îi mulţumesc mamei mele, Chris; surorii mele, Laura; şi fratelui meu Curtis, pentru că au regăsit drumul labirintic al împăcării.

Vreau să le menţionez şi pe femeile curajoase şi îndrăzneţe din cadrul programului SWP care înfruntă fără încetare bezna şi învinge mereu: Maritsa, Tarusa, Stacey, Ilysa, Belinda, Denise, Stephanie, Edwing, Joanne, Beverly şi Tawana.

Vreau să le mulţumesc din inimă sutelor de femei care mi-au permis să le pătrund în intimitate, care mi-au încredinţat secretele şi poveştile lor. Fie ca povestirile lor să croiască drumul unei lumi sigure şi libere pentru Hannah, Molly, Katie, Adisa, Lulu, Allyson, Olivia, Sammy, Isabella şi lista poate continua.

Vreau să îi mulţumesc fiului meu Dylan, pentru că m-a învăţat ce e dragostea, soţiei sale Shiva şi nepoatei mele Coco pentru că s-a născut.

În cele din urmă vreau să îi mulţumesc partenerei mele de viaţă, Ariel Orr Jordan, care a participat activ la conceperea acestei piese, a cărei tandreţe şi amabilitate au fost alinarea, au fost începutul.

Nenumăraţi oameni s-au implicat în *Monologurile vaginului* de la prima apariţie a cărţii.

Îi mulţumesc lui Joy de Menil pentru munca ei iluminatoare, pasională şi atentă asupra ediţiei de faţă şi pentru că m-a pedepsit să scriu şi mai mult.

Îi mulţumesc lui George Lane pentru tandreţe, pasiune şi încrederea în mine.

Îi mulţumesc lui Pat Mitchell pentru prietenia ei rafinată.

După prima publicare a *Monologurilor vaginului*, piesa s-a jucat în afara Broadway-ului la Arts Theatre pe 3 octombrie 1999. Această punere în scenă a dăruit piesei o a doua viaţă.

Vreau să îi mulţumesc lui David Stone, principalul producător al acestei puneri în scenă, pentru viziunea lui extraordinară, pentru tenacitate, credinţă în *Monologurile vaginului* şi pentru că le-a promovat fără reţineri. Vreau să îi mulţumesc pentru faptul că s-a implicat trup şi suflet în Ziua V şi a găsit o modalitate de a susţine mişcarea prin vânzarea biletelor.

Aş vrea să îi mulţumesc lui Joe Mantello pentru intuiţia lui extraordinară, pentru regia lui minunată şi încă neapreciată la justa valoare, pentru că m-a determinat să mă iau mai puţin în serios şi pentru că m-a convins să apar desculţă.

Vreau să îi mulţumesc lui Abby Epstein pentru modalităţile ei delicate, înţelepte şi tandre de a îndruma femeile şi pentru că mi-a fost de mare ajutor.

Îi mulţumesc Ninei Essman pentru că a crezut în *Monologurile vaginului*, pentru munca ei incredibilă şi pentru că m-a ajutat să-mi găsesc o rochie.

Îi mulţumesc lui Eric Schnall pentru campania lui originală şi inteligentă în slujba *Monologurilor*.

Îi mulţumesc lui Bob Fennell pentru graţia şi demnitatea cu care a promovat *Monologurile* lumii.

Îi mulţumesc lui Loy Arcenas pentru cortinele în formă de vulvă şi pentru simţul lui deosebit în ceea ce priveşte perfecţiunea şi delicateţea; lui Beverly Emmons pentru

evantaiul uimitor de culori – variind de la roz la roşu şi purpuriu – şi pentru că a asigurat spectacolului o regie de lumini care m-a făcut să mă simt feminină şi agresivă în acelaşi timp.

Îi mulţumesc lui Barnaby Harris pentru puterea lui de concentrare şi pentru protecţia pe care mi-a oferit-o.

Îi mulţumesc lui Shael Norris Mansmann pentru mâinile ei iubitoare, pentru fardul de ochi, pentru lupta nesfârşită cu părul meu nearanjabil şi pentru grija şi amabilitatea de care a dat dovadă.

Îi mulţumesc lui Susan Vargo pentru munca ei incredibilă, pentru masajele mântuitoare şi pentru inima ei mare. Îi mulţumesc lui Michelle Bauer pentru prăjiturile delicioase cu sirop de arţar de care mă bucuram în miezul iernii şi pentru că mă făcea să râd.

Mulţi oameni sunt responsabili pentru destinul măreţ al *Monologurilor*, atât aparţinând teatrelor, dar şi din afara lor. Vreau să îi mulţumesc lui Domonic Sack, Joel Pape, Jung Griffin, Rob Conover, Arthur Lewis, Jim Semmelman, Karen Moore, Anna Hoffman, Dan Markley, Mike Skipper, The Araca Group, Amy Merlino, Patrick Carullo, Erica Daniels, Peter Askin, Terry Byrne, Eric Osburn, Russell Owen, Suzanne Abbott, Robert Fortier, Thomas M. Thyree, jr., Marissa Yoo, Kate Sullivan, Chad Ryan Means, Charlie Chiv, Donald „Duck" Roberts, Bill Butler, David Kalodner,

Tony Lipp, Josh Pollack, Gary Gersh, Larry Taube şi Sue Liebman.

În cele din urmă, vreau să le mulţumesc tuturor actorilor care au interpretat cu generozitate şi înaltă măiestrie *Monologurile vaginului*. Sper să se reverse asupra lor toate binecuvântările pentru talentul lor nestăvilit, pentru bunăvoinţa şi pentru dorinţa de a pune capăt violenţei împotriva femeilor.

DESPRE AUTOR

Piesa *Monologurile vaginului* i-a adus scriitoarei Eve Ensler un premiu Obie şi s-a jucat cu casa închisă peste tot în lume. În plus, a iniţiat Ziua V, o mişcare mondială pentru oprirea violenţei împotriva femeilor. Pe HBO, Eve Ensler a fost protagonista piesei în 2001.

Altă piesă a lui Eve Ensler, *Necessary Targets*, a avut reprezentaţii de caritate pe Broadway, la Teatrul Naţional din Sarajevo, la Centrul Kennedy şi apoi s-a jucat la New York. Opera sa dramatică include şi alte titluri: *Lemonade, The Depot, Floating Roda and the Glue Man, Extraordinary Measures, Ladies, Scooncat* şi *Good Body*.